

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celotno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celotno 50 Din, za
inozemstvo 100 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Rokopisi se ne vratajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo - Uredništvo
telefon št. 2030, upravnih št. 2325

SCOVENEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglašev
I stop. peti-vraš
mali oglasi po 15
in 20, večji oglasi
nad 45 mm visina
po DIN 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
o pri večjem
naročilu popust
izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Češkoslovenska
racun: Ljubljana št. 10.650, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Političen list za slovenski narod

Dr. Okenski odhaja

Prestavnik severne slovanske države, Poljske nas zapušča. Gospod Okenski odhaja iz Belgrada ravno v dobi, ko se je pojavit glas o približevanju Poljske k Mali antanti, na katere zborovanju letosnjem pomlad naj bi prišel do besede tudi uradni odposlanec poljske države. Gospod poslanik ne bo žel sadov svoje slovanske politike osebno in neposredno, ker odhaja na daljnem vzhod v službi svoje države; utrdil pa je pot nasledniku in ne izražamo le platonice, sentimentalne vere, ampak realno prepričanje, ko trdimo, da je pot zbljevanja med Jugoslavijo in Poljsko že močno zglejena.

Sicer je res utopia vsaka misel, da bi vodile vse slovanske države isto notranjo in isto zunanj politiko. Vojna nas je vrgla iz pozabljjenja v ero samostojnih držav, a istočasno nagnomila pred duri naših državnih hiš toliko trnja, da je veljala pri nas vseh zapoved narednega pregovora: Pometaj sam in sicer najprej pred svojim pragom! Znotraj in zunaj. Preteklost, kultura, gospodarstvo se lomijo in batajo ob vrata sedanjosti in njenih potreb; okrog držav, in ravno slovenskih, pa se bratijo njihovi prejšnji gospodarji, kakor da za nove tvorne nimajo drugega čustva kot Prešernova: Kaj na tebe treba bilo?...

Gospod poslanik Okenski je imel dovolj prilike, da je opazil tekom sedemletnega bivanja v naši državi čustva jugoslovanske javnosti do Poljakov in njihove velike zgodovine, videl naše presojanje poljskih razmer in kritiko poljske zunanje politike, ki je morala biti lastna. Vsaiena v severno zemljo kot vrata v neizmerno Rusijo, posredovalka med Germanstvo in novimi državami vzhoda, obdarjeni z vsemi naravnimi predpogojimi bodoče velesile, z zalogami premoga kot jih nima Anglia in zdravju prebivalstvom, pred katerega naraščanjem trepeta Nemčija, je morala Poljska izmed vseh novih držav pretrpeti razmeroma največ porodnih bolečin. Da je stala pred par leti boljeviška armada pred Varšavo, je še vsem v tako živem spominu, da zadostuje, če to vojno po vojni le omenimo. Hujše borbe je morala prestat napram Nemčiji, ker trajajo še vedno. Ostentativno je predsednik nemške republike maršal Hindenburg odkril vojni spomenik pri Tannenbergu in indirektno zanikal pravni obstoj sedanjega stania vzhodnih meja. Koridora in odstopa Gornje Šlezije nemško zunanje ministrstvo ne prizna, ceterom censeo gospoda Stresemanna. In minto je že dolih 10 let, a Poljska in Nemčija še niste prišli do redne trgovinske pogodbe. Pripoznati narod, proti kateremu so bili še neposredno pred svetovno vojno izdani v svrhu nasilnega razlaščevanja in nasilne germanizacije izjemni agrarni zakoni enakovrednost in enakopravnost, se zdi pruskiemu Junkerju, ki ima še danes za vsako nesrečo in eksplozijo sramotilni izraz »die polnische Wirtschaft« nemogoče indiscretable. Dopolniti veliki poljski industriji in agrarizmu svobodno mesto na toplem soncu, bi bilo po tej mentaliteti samomorilna misel lastnega uživanja.

In če le omenimo poljsko-litavski spor, četudi je pri zadnjem zasedanju društva narodov bil osrednja točka vseh posvetovanj, moramo pa podprtati mahinacije, zanada s Poljsko o njenem razmerju do Male antante baš tedaj, ko so hoteli to važno srednjevropsko zvezo notisniti ob steno. Gotovi angleški konzervativci so se zavzemali za zvezo med Poljsko in Madžarsko in zidali most preko Podkarnatske Ruse, ki nai bi se od Češkoslovaške odcepila in odstonila Poljski. Igra se je izjelovila. Poljsko-češko prijateljstvo se utrije: tranzit je urejen, meja sporazumno uravnana in bodala obojnih armad so obrnjena v tla!..

Bivanje gospoda Okenskega med nami od 1. 1920 je razstilo atmosfero tudi med Jugoslavijo in Poljsko. Ničovna stremljenja plodjo pogodbu o prijateljstvu in arbitraži, podpisana 1. 1926 v Ženevi, in z njo združene in v zvezi številne gospodarske konvenzioni. Med našo in tujo diplomacijo pa ostane nepozaben snomin njezine slovenske gospodarstvenosti kretanje, ki je pričela iskrenost: mi Slovenci pa se snominimo njezinih vsakoleptih obiskov v divni Sloveniji, od koder je odhajajoči predstavnik Poljske odnesel občudovanje nad našim napredkom, obenem pa dokaz neskajljene vzajemnosti slovenskih narodov.

Sedemletna doba belgrajskega službovnika je bila sedemletno zbljevanje, grajeno na solidnem temelju čustev in realne politike.

Budimpešta, 7. februar. (Tel. »Slov.«) Madjarska federalistična organizacija bo sredi Budimpešte postavila »spomenik iредente«. Načrti so že zgotovi.

Danes vlada odstopi

Nova delovna vlada je mogoča s sedanjimi strankami in Radičem Radičevi napadi na Davidoviča — Radič se hoče oprostiti tudi Pribičeviča

r Belgrad, 7. febr. (Tel. »Slov.«) Predsednik vlade Vukičević je za jutri dopoldne sklical sejo ministrskega sveta. Kakor smo informirani od strani g. predsednika, bo na jutrišnji seji vladi stavljal predlog, da radi razjasnitve političnega položaja poda vlada ostavko. Z ozirom na dejstvo, da so glede tega vprašanja istega mnjenja vse politične stranke, je pričakovati, tekmo jutrišnjega dopoldneva ostavke vlade. S tem se kriza formalno otveri.

Nastane vprašanje, ali bo kriza dolgotrajna ali kratkotrajna. V kolikor poznamo tukajšnje razmere in sedanje razmere posebej, po našem mnenju ni v interesu, da bi kriza trajala dolgo. Z ozirom na to bo kriza kratkotrajna. O samem razpletu krize smo že dovolj pisali. Ponovno poudarjam, da vsi merodajni krogi soglašajo v tem, da posvetovanja s šeli parlamentarnih skupin sedaj niso potrebna, ker je političen položaj že dovolj razjasnjen.

Najprej pride na dnevni red vprašanje koncentracije. Ker pa je napetost med obema skupinama v parlamentu tako močna in velika, da na to ni misli, se postavlja na dnevni red delovna vlada ali volitve. Delovna vlada je mogoča samo v sedanji koaliciji. Če bo Davidovič s svojo trmoglavostjo nadaljeval svojo kampanjo proti svojim zaveznikom v vladi, potem seveda zadene njega in njegove prijatelje krivda za volitve, ki jih ljudstvo ne želi. Sicer se je tekmo današnje dneva opazilo, da je takovani blok celotne demokracije postal samo na papirju. Kajti Stjepan Radič se je v govoru v parlamentu odločno od nega odvajil. V svojem govoru ob priliki debate o

5. poglavju davčnega zakona je Radič med drugim zelo ostro napadel Davidoviča in njegove demokrate, češ da je delo njegovo in njegovih tovarishev pokazalo, da z njim nikakor ne more računati. S tem je stvarno že razbit blok demokracije, ki se je šele pred dnevi ustavil. Na drugi strani je bilo opaziti, da želi radičevi živahnega stika z radikali. Kakor smo javili, je Radič poslal k radikalom svoje emisarje, katerih naloga je bila, radikale pridobiti proti koncentraciji. Pač pa je Radič za to, da se sedanja vladna koalicija razširi s sedanjo seljaško demokracijo. Ker pa je ne razpoloženje proti Pribičeviču stalno takšno, kakršno je bilo, da so vsi proti sodelovanju s Pribičevičem, zato radičevci ponujajo vstop v vlado samo po svojih zastopnikih kot zastopnikih seljaške demokracije. Tudi ta Radičev predlog je zanimiv, ker pomenja en korak več k temu, da se Stjepan Radič osvobodi neljubega Pribičevičevega zavezništva.

Skupščina je danes sprejela davčni zakon z veliko, skoro dvetretjinsko večino. S tem je dokončano eno izmed največjih del, ki ga bodo posebno vsi prečanski kraji morali pozdraviti.

r Belgrad, 7. febr. (Tel. »Slov.«) Zvezči se je vršila seja radikalnega kluba, na kateri je predsednik vlade izjavil sledete: »Gospod je poslanci! Kakor vam je znano, so demokratični ministri, s katerimi smo mi skupno delali in delili oblast, podali ostavke, radi tega bom vsekaj jutri podal ostavko Nj. Vel. kralju. Prosim vas, gospodje poslane, da se ne razhajate, kajti ne ve se, če koliko dni se bo rešila kriza.« Nato se je radikalni klub razšel.

Dobili smo posojilo 13880 milijonov

Povratek finančnega ministra — Stvar je dobro končala — Poročilo vlade

r Belgrad, 7. febr. (Tel. »Slov.«) Danes se je vrnil v Belgrad fin. minister dr. Bogdan Marković. Z njim je dosegel upravnik drž. hip. banke Gjurčić. Na kolodvoru so sprejeli Markovića zastopnik fin. ministra dr. Spaho z uglednimi uradniki svojega ministrstva. Dr. Marković je pri tej priliki sprejel urednika »Pravde«. Dal mu je sledete izjavo: »Posojilo je realizirano. Vse kar se proti temu piše, to so navadne intrige. Recite, da se je zadeva zelo dobro končala.« V kateri višini se je naločilo posojilo?», je vprašal urednik. »Posojilo nam je zasigurano v višini 50 milijonov funтов šterlingov za javna dela. Najpreje bom o tem obvestil merodajne činitelje. Nadejam se, da bom ministrski svet o tem obvestil še nocoj. Javnost bo vse zvedela. O tem bom izdal komunikate. Časnikarje bom tudi sprejel.«

r Belgrad, 7. febr. (Tel. »Slov.«) Zvezči

se je vršila seja ministrskega sveta, na kateri je finančni minister dr. Marković poročal o svojem bivanju v inozemstvu in o svoji misiji za najetje posojila. O tej se je izdal sledeti komunikate: »Pogajanja za najetje posojila so se končala s pogodbo s skupino bank, katero tvorijo: a) angleška skupina: 1. N. M. Rothschild and Sons, 2. Baring Brothers and Company Limited, 3. L' Hambros Bank Limited, I. Henry Schröder and Company; b) ameriška skupina: 1. Kuhn Loeb and Company, 2. Blair and Company Chase security corporation, New York. Ti bančniki so prevzeli emisijo posojila za stabilizacijo in javna dela v višini 50 milijonov funтов šterlingov, katerega prva emisija bo znašala 12 milijonov funтов šterlingov.« Posojilo bo potem takem znašalo 13.880 milijonov, če vzamemo, da je funt šterling 276.80 Din.

Zakon o izenačenju davkov sprejet

Največje delo za korist ljudstva in enakost davčnih bremen

r Belgrad, 7. febr. (Tel. »Slov.«) Danes se je vršila skupščinska seja dopoldne in popoldne. Na dopoldanski seji je bil sprejet zakonski predlog o narodnem priznanju predsedniku Stola sedmorce v Zagrebu dr. Badiju. K proračunu je govoril radičevčec Krajač. Njegov govor je izpolnil vso dopoldansko sejo.

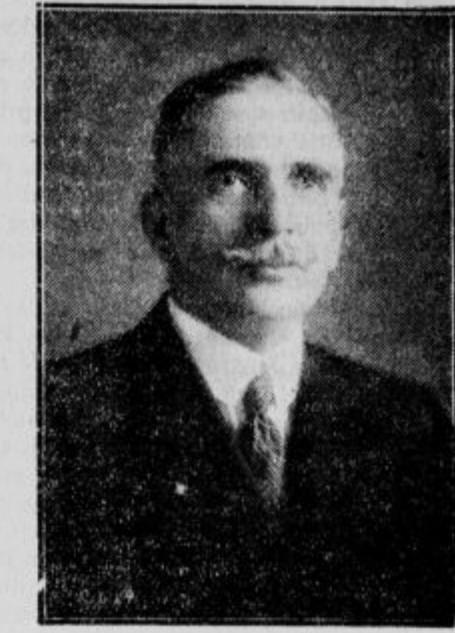
Na popoldanski seji je prišlo v razpravo 3. poglavje davčnega zakona. Govorili so Stjepan Radič (HSS), Pleško (sam. dem.) in Pavle Radič (HSS), ki je ponovno podal nekako izjavo, in Moser (Nemec), ki je izjavil, da bodo Nemci glasovali za ta zakon, ki prima veliko olajšav, ne samo za Vojvodino, ampak tudi za ostale prečanske kraje. Zanimiv je bil govor Stjepana Radiča s političnega stališča. Predvsem je govoril, da so radičevci bili pripravljeni glasovati za ta zakon, kar je najboljši dokaz, da so svoječasno stavili narodni skupščini predlog, v katerem so zahtevali, da se naj predčoja narodni skupščini stari zakon o občih davkih. To ni bilo sprejet, pač pa je vlada stavila nov predlog (Medklic: »Kje dosti boljši od tistega, za katerega ste vi prej glasovali.«) Stjepan Radič preide na kri-

tiko postopanja demokratov in ostro napada Davidoviča, češ, kaj nam pomaga njegov idealizem, če nam pripelje v skupščino samo enega poslanca. Naj ne misli, pravi, dvetretjinska večina v demokratskem klubu, ki je bila za Davidoviča, da bomo tako cincanje še nadalje prenašali. Ta Radičeva izjava je bil sprejet z živahnim smehom in odobravanjem, sam. demokrati pa so z velikim presenečenjem poslušali izjavo enega izmed voditeljev bloka celotne skupščine.

Po teh treh govorih je skupščina prešla na glasovanje. Za zakon je v končnem glasovanju glasovalo 160 poslancev, proti 89. Skoro dvetretjinsko večino je dobila vlada pri glasovanju sedaj, ko se prične formalna vladna kriza.

Posvetovanja komisije za redukcijo fakultet

r Belgrad, 7. februar. (Tel. »Slov.«) Komisija za redukcijo fakultet se je sestala danes dopoldne ob 10 pod predsedstvom posvetnega ministra dr. Kumanudija. Prisotvuhali so vse de-

DR. OKENSKI,
poljski poslanik v Belgradu, ki odhaja v Tokio.

legati iz Ljubljane, Zagreba in Belgrada. Se je otvoril prosvetni minister Kunanudij in izjavil, da se morajo iz proračunske razlogov reducirati fakultete, pa ne samo iz proračunske, marveč tudi iz prosvetnih razlogov. Treba je gledati, da vse tri fakultete tvorijo eno celoto. Treba je gledati, da se vse tri proračunske razdeliti takoj, da bi ostalo gozdarstvo v Zagrebu, kmetskištvo pa v Belgradu. O tem naj razpravlja komisija. Prvi se je oglasil k besedi prorektor belgrajške vseučiliščne Popovič in vprašal, zakaj se ne umakne čl. 44 finančnega zakona. Od ministra zahteva, da se reši vprašanje univerz in ukinite oziriona števila fakultet izključno z vseučiliščnim zakonom.

Prosvetni minister Kunanudij odgovarja, da teča ne bo umaknil, čeprav se nanj pritiska, ker je ta pritisk političnega značaja. Posebno v Ljubljani in Zagrebu je to vprašanje popolnoma politične narave. Nato se je pričela debata, v katero so posebno posegali profesorji ljubljanske in zagrebške univerze. Nato je minister odšel, nakar se je k omisiji konstituirala. Predsednik komisije je prorektor Popovič, tajnik pa zagrebški vseučiliščni profesor dr. Belobrk. Komisija je popoljne nadaljevala delo in je rešila štiri točke dnevnega reda. 1. Da razloži potrebo, da se ukine čl. 44. finančnega zakona, 2. da razloži potrebo obstanka vseh fakultet na vseh univerzah, 3. da se pošte načini, kako bi se na univerzah varčevalo brez vsakršne redukcije, 4. da se eventualno poišče nov vir za dohodek za univerze, da bodo živele. Jutri bo komisija nadaljevala delo. Razpoloženje velike večine profesorjev je, da ostanejo vse fakultete. Protiv so le nekateri profesorji belgrajške univerze.

Za mednarodno sodelovanje SHS-CSR

v Prago, 7. februar. (Tel. »Slov.«) Češkoslovenska skupina za mednarodno sodelovanje z Jugoslavijo je imela danes v parlamentu sejo pod predsedstvom poslane dr. Uhliča in v prisotnosti jugoslovanskega poslanika Lazareviča. Razpravljalj so o posameznih točkah vodljive sprejete gospodarske resolucije, ki bo bila na konferenco v Belgradu. Poslanek Plik je poročal o češkoslovaškem uvozu in njegovem varstvu, senator Panek na o jugoslovanskem uvozu toboka na češkoslovaško pričemer je statiral, da so se dosedaj vse ponudene množine nakupile. Glede odprave vizuma v obojskih stranskem prometu ob teh držav je izjavil poslanik Lazarevič, kakor tudi poslanek Uhlič, da se bo v bližnji bodočnosti vizum odpravil, ker je odpravljen tudi že med Nemčijo in Jugoslavijo. Dr. Kralik je poročal o pripravah za novo trgovinsko pogodbo. Dr. Uhlič je prečital memorandum češkoslovaške skupine, nasloven na predsedstvo narodne skupščine o stanju priprav za belgrajško konferenco, ki določa njen program. Memorandum je bil soglasno sprejet in odpostan.

Amerika ostane zaprtá

Newyork, 7. februar. (Tel. »Slov.«) Po novem načrtu zakona o priseljevanju ostanejo stare omejitve v veljavi. Dovoljeni znaša 2% leta 1890. v Ameriki nastanjencih inozemcev. Družine se bodo smatrati pri dodeljevanju pot dovoljenja za eno osebo.

„VARTA“ baterije se dobivajo pri Franc Bar

Ljubljana
Mestni trg št. 5

MALI OGLASI

Vseka drobna vrst. do 1-50. In ali vsake besede 50 nar. Najmanjši og. as 3 ali 5 + in. + glas na devet vrstce se računajo više. Za odgovor znamenje na vprašanja brez znamke ne odgovarjam.

Prosteslužbe

Popolnoma samostojno

PLETILO

iščem. Pogoji ugodni.

Naslov v upravi št. 929.

Knjižovodkinja

semestojna moč, per-

fektn. slov, nem., srbo-

hrv. koresp., strojepisjo,

občevanja s strankami,

dobi takoj stalno mesto.

Z veseljem in znanjem

glasbe, prednost.

Starost ne pod 25 let.

Zeli se boljša, zaupljiva moč,

katere bi sčasoma na-

domestovala šef. Po-

nudbe pod »Universal«

št. 919 na upravo lista.

Dobra, postreživa, var-

čna **kuharica** 30 do

z daljšimi spričevali, se

išče za takojšnji nastop

poleg sobarice za dobro

hišo v Ljubljani k 4 od-

raslim osebam. Predstavlji

se: Bleiweisova cesta 27,

II. nadstr., vrata 7 (na-

sproti muzeja).

1029

Visok nostrandski

zaslužek

ali tudi eksistenza, do-

seglijava z malim trudem.

Za pojasnilo 3 Din v

znamkah na upravo pod:

Zasluzek zasiguran 998.

Hlapca

za vsako delo, poštenega,

treznega, zanesljivega, z

daljšimi, dobrimi spriče-

vimi, sprejemem. Naslov v

upravi.

1033

Kdaprodač

Vaskovrste

zlate kupuje

po na višjih cenah

Cerne, ručevir, Ljubljan-

Wolfsova ulica Štev.

Kupim novo ali rabljeno

izložbeno okno

Ponudbe z navedbo cene

in velikosti na:

Aug. Švajger, Brasovče.

Vnajem

Trgovski lokal

na ugodnem prometnem

meslu Ljubljane, se odda

s 1. aprilom. Vprašali pri

upravi lista pod Št. 941.

Posestva

Kupci, pozor!

Nov hotel

v lepem trgu s 6 orali

zemlje, novo poslopje, se

tako proda. Obrnite se

v tej zadavi na Dragot-

tira Korošec, Šmartno ob

Paki.

963

Javna dražba!

Hiša z vsemi gospodarskimi

poslopij v vrtu na

Ižanski cesti št. 9, in

dva velika, lepa travnička,

se proda na dražbi

na sodnji, soba Št. 15, v

petek 10. februarja 1928.

Proda se iz proste roke

kmečko

posestvo

obstoječe iz nove hiše

ter gospodarski poslopij

(kozolec in hlev), nekaj

gozdja in travnikov ter

nivoj, gmajne itd., skupaj

24 ha, vse nerazdelno v

enem kosu za znesek

50 000 Din. — Kje, pove

uprava Sloven. pod 1015.

■■■■■

Inserirajte

V

Slovencu!

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

<p

Radio u službi kmetijstva

Pomen radija za kmetijstvo

Nobena iznajdba novejše dobe ni tako dalekosežnega pomena kakor radiofonija, to je možnost slišati izgovorjene besede skozi neskončne zračne plasti na obsežne daljave. Tehnika se je tako hitro poprijele te iznajdbe in stvorila dobre in cene slušalne priprave, da je z njimi mogoče oddajati in slišati glasove malodane iz celega sve-a. Iznajdba, da se zračni eter porabi namesto telefonske žice, je našla najpreje v mestih živahnegga odziva. To je razumljivo, ker so meščani samoobsebi bolj dovezni za novosti in drugič, ker imajo primeroma tudi več sredstev za novotarije. Razventega jim nudijo številna predavanja, predstave itd. možnost, da laže preizkusijo in proučijo te nove naprave nego podeželsko ljudstvo. Tako imamo danes radio-aparate, ki omogočijo poslušati doma v topli sobi brez ozira na druge ljudi, opere, koncerte, godbo, predavanja, govore, novice, poročila itd.

In vendar je radio mnogo večjega pomena za podeželsko ljudstvo nego za meščane. Ti imajo v mestu samem mnogo časopisja, iz katerega se v najkrajšem času pouče o novicah celega sveta, nudijo se jim koncerti, opere, dramske predstave, številne druge zabave in mnogo razvedrila. Radio jim torej ni tako nujno potreben kakor prebivalstvu na deželi. To je oddaljeno od mest in nima skoraj nikakoga kulturnega in duševnega užitka. Če hoče po deželan slišati opero, koncert, godbo ali kaj sličnega, se mora odpeljati v mesto, kar je zvezano predvsem s izgubo časa, posebno pa denarja, ker ga stane vsaka taka zabava vsaj dvakrat toliko kakor meščana. Tudi če hoče izvedeti kake gospodarske novice, ki so mu pri njegovem gospodarstvu potrebne ali vsaj koristne, si mora naročiti številne in drage časopise in v zlaci temu dobi vesti večkrat prepozno v roke, da bi jih mogel izrabiti. Podelice tega nedostatka se čutijo večkrat v obliku materijalne škode. Za podeželsko ljudstvo je torej radio ne samo koristen, ampak naravnost nujno potreben.

Največjega pomena pa je radio brez dverja za kmetovalce, ker mu lahko nudi ne samo zabave, ampak tudi mnogo koristnega. Pomislimo samo na dolge zimske večere, ko km-i ne ve, kaj bi počel. Če bo pa imel radio doma, tedaj bo lahko poslušal koncerte, opere, predavanja, novice in poročila iz daljnini, krajev in bo imel ceno zabavo, ne da bi mu bilo treba iti iz hiše. Zvečer ob določeni uri si bo poskal v časopisu fisti koncert ali tisto predavanje, ki mu bo ravno všeč, nastavl zvočnik in bo lahko sam, ali pa skupaj z družino poslušal, vžival in se učil. Pri nas bomo to dosegli šele čez nekoliko let, medtem ko je v Ameriki, Nemčiji, na Češkem, na Francoskem in drugod to že splošno razširjeno.

Zakaj pa lezemo mi tako počasi za vsemi ostalimi narodi? Temu so največ krive na neugodne gospodarske razmere, ki ne dopuščajo ne kmetovalcem, pa tudi ne drugim slojem, da bi se radio tako razširil, kakor bi bilo želeti. Na drugi strani pa je tudi država sama precej zaostala, ker premalo podpira razširjenje tega, danes skoraj neobhodno potrebnega sredstva za razširjanje kulture. V celi državi imamo namreč še dve oddajni postaji in sicer eno v Belgradu in drugo v Zagrebu. Tretja v Donžalah za Ljubljano se šele gradi. Že obstoječi oddajni postaji služita pa dandas skoraj izključno samo zabavi, medtem ko ni za pouk še nič preskrbljeno.

Kaj bi pa naši kmetje na deželi predvsem potrebovali? Radio naj jim nudi predvsem zabave v obliku oper, koncertov, godbe itd. Še bolj važen pa je pouk, ki ga rabijo v svojem gospodarstvu. Ker ne morejo vsi kmetovalci obiskovati predavanj o kmetijstvu, so v na-prednjih državah uredili

Kmetijska predavanja

ki se vršijo vsak večer ob določeni uri in traja do 10 minut do četrt ure. Na ta način so n. pr. Amerikanci uredili cele šole, v katerih se nudi kmetarjem po deželi pouk o vseh mogočih predmetih, ki jih morejo zanimati. To je torej najširša kmetijsko-strokovna izobrazba, ki ima ob istem času na tisoči poslužiteljev.

Ravnokako važno so tudi

Gospodarske novice in dnevna poročila o cenah

pa tudi o svetovnih dogodkih. Kmetovalec na deželi nima prilike, da bi se dnevno poučeval o cenah za kmetijske pridelke, zato se večkrat dogodi, da proda bodisi živilo, žito ali kak drug pridelek po nižji ceni, nego bi jo dosegel, če bi vedel za svetovne cene. Tako imajo urjenje na Češkem in v Ameriki, da sporazajo potom radija vsak dan opoldne cene, ki so se tistega dne plačevala na trgih srednjih mest.

Posebno važna so tudi

Vremenska poročila

ki omogočajo kmetovalcem, da si uravnajo svoje delo za prihodnje dni, če imajo približen pojem, kaj se bo vreme obrnilo. Važne so tudi gospodarske novice, iz katerih more kmetijski posestnik črpati marsikalere nauke za svoje gospodarstvo. Tudi je zanimivo, če zve za svetovne novice, ki se po radiju hitreje razširjajo nego po časopisu.

Iz tega je torej razvidno, kako velikega pomena je radiofonija za podeželsko ljudstvo in predvsem za kmetovalce, ki jim ne služi samo v zabavo, razvedrilo, ampak tudi za kulturno in duševno izobrazbo, predvsem pa za zboljšanje njih gospodarskega stanja. Iz tega razloga je želeti, da se tudi pri nas razširi ta iznajdba v kar največji meri.

Naša prosvetna društva po deželi I. 1930

Na Planjavi v oddaljeni zagorski vasi so prihajali kmetje malo pred božičem iz naseljenih gozdov, kjer so spravljali les. Irdo je bilo življenje v teh hribovitih legah in posebno zima je bila dolga in brez zabave in razvedrila, dokler si niso Planjavec zgradili skromen Društveni dom. Ni bil velik, toda za malo vasio dovolj. Toda kaj bi jim bil kobil Društveni dom, dokler niso imeli nikogar, ki bi jih poučeval v glasbi, petju, igri. Zgradili so si ga šele tedaj, ko so zvedeli, da jim brezplačno preskrbi pouka in razvedrili radio. Težko je šlo v začetku, dokler jih ni vaški župan prepričal o koristnosti te naprave. Skoraj tako težko kakor tedaj, ko so si gradili svojo malo elektrarno. Sedaj pa imajo električno in radio in so z obojim zadovoljni.

Toda poslušajmo, kaj pravijo sami kmetje: Proti večeru se srečata dva soseda, Tone in Janez.

Janez: No, Janez, greva noroj zopet v Društveni dom?

Janez: Ne vem, kaj je danes, ker nisem še čital objave na občinski tabli o radio-sporodu.

Tone: Radio-spored je danes ta-le: Ob 7 je predavanje o zboljšanju pašnikov do 7.15. Nato sledi poročilo o stanju kupčije z živilo. Ob 7.30 vremensko poročilo in potem največje svetovne novice. Ob 8 je koncert Glasbenice Metlice v Ljubljani.

Mihal: To je zanimiv spored, pridev go-to. Veš, Tone, ta radio me je včeraj obvaroval pred par sto dinarji škode. Pa mi pride popoldne mesar Lužar iz trga in hoče na vsak način kupiti mojega vola. Ponuja mi zanj le po 6 Din kg. Kmalu bi me bil omamil, kar me poklicje žena v hišo in mi reče: »Ravnokar sem bila pri županu, ki je sprejel radio-poročilo o sejmu v Ljubljani. Tu pravi, da je bil danes sejmu slab, malo živine in cene so zelo poskočile. Ne daj vola pod ceno. Plačevali so se dobrí voli po 8 Din do 8.50 Din. Naš je gotovo vreden vsaj 7.50 Din.« No, to sem bil vesel tega poročila. Mesarju sem kar rekel, da vola ne dam pod 8 Din. Janez je bil, pa mi je ponudil 7 Din. Ko nisem na to pristal je odšel. Toda čez pol ure se je zopet vrnil in mi ga plačal po 8 Din 7.75. Vidiš, ako ne bi imeli radija, kakšno škodo bi imel, mesar bi se pa v pest smejal. Res velika dobrota je radio.

Tone: Prav imas, Janez! Če bi radio ne bilo, bi mi gorski kmetje še dalje ostali odvisni od izkorisčevalcev. Tudi meni so prav prišle cene, ki sem jih zvedel na ta način. Pa ne samo to, ampak kako je tudi naša mladina pridobila. Po vasi ni slišati več tistega fantovskega rjovenja kakor nekdaj. Saj fantje kaj radi poslušajo koncerte Glasbene Matice in drugih pevskih društv iz Ljubljane, Zagreba in Belgrada. S tem so se navadili zbranega petja.

Janez: Res, mnogo se je spremenilo na boljše, odkar imamo radio v vasi. Moja stará ne more pričakati večera, ko je iz gospodinjstva kaj novega. Ali veš, da mi sedaj naše ženske mnoge boljše kuhaio in bolj snažno držijo hišo nego prej. Moja Milka in Zala bi pa kar vedno kaj čislike in snažile, pa jim kaj reči, takoj Ti odgovarjajo, da se to mora zgoditi tako, ker je bilo pri radio-predavanju priporočeno — Si-li morda pogledal, kaj je tutri v radiju?

Tone: Seveda, tudi to sem si zapomnil. Jutri zvečer ob 7 do 7.15 je predavanje o gospodinjstvu, in sicer nekaj o preprostih kmetijskih kuhi; nato vzgoja otrok do 7.30; vremenska poročila in dnevne novice. Oti osmih pa je v Ljubljanski operi prenovljeni »Gorenjski slavček«, v katerem gostuje Simenc. Med odmori bo pa ljubljanski komik Vrtoglav stresal svoje smešnice, da bo tudi nekaj razvedrila. Lahko si misliš, da Ti pri takem spredelu nobena ženska ne ostane doma, saj združi koristno z zabavnim.

Janez: Prav govoris. Nobena nočje zamudiš priljube, ko pridejo njih dnevi pri radiju. Sicer pa jim to ni v škodo. Pozna se povsod: v kuhinji in hiši, v shrambi in v spalinach, v klevu in na dvorišču. Vsaka bi hotela imeti

lepše in ličnejše od druge. Skoro da se zdi človeku sitno, ko nimaš kam stopiti, da se ti ne bi poznala stopinja, pa imaš takoj ženo ali hčerko na vratu.

Tone: Skoraj da imaš prav, Janez. In vendar to sam lahko čutiš, koliko prijetnejše je sedaj v hiši, odkar se čuti vpliv radija, kjer pa v mladih letih, ko te je bilo večkrat sram zaradi nemarnosti gospodinje. Tudi pri hrani se pozna nova kuhinja, predvsem pa snaga, red, čistoča.

Janez: Res je. Mnogo se je spremenilo na boljše in upamo, da bo še bolje. Saj nas je radio tako zbljal svetu, da nima niti mladina več takega hrepnenja po tujih krajinah, ko ima skoraj vsak večer doma zabave dovolj. — Sedaj pa kar k večerji, da ne zamudimo radiosporeda. Na svidenje, Tone!

Tone: Prav praviš, Janez! Čas je za večerjo in treba pohititi, da se ženske ne bodo ježile. Na svidenje!

Radio v službi kmetijstva v Ameriki.

Dnevna poročila za več nego milijon kmetovalcev

Kakor je splošno znano, imajo izmed vseh držav na svetu ameriške Zedinjene države največ ljubitelje radiofonije. Prebivalstvo se poslužuje milijonov in milijonov radio-priprav. Naravno, da je med njimi zelo veliko število kmetarjev, kmetijskih naseljencev, ki stanujejo daleč od mest in naselbin in večkrat celo popolnoma na samoti. Zanimalo bo naše čitalce, če jim podamo nekaj tozadovnih podatkov, kakor jih opisuje časopis »Radio-Welt«.

Kmetijska uprava Zedinjenih držav je v minulem 1. 1927 na tozadovno vprašanje »Radio-Service«, sporočila, da ima od okroglo šest milijonov kmetarjev, ki so naseljeni v tej državi.

1.251.186 radio-aparatorov.

Torej več nego vsak peti farmer v Ameriki se poslužuje radiofonije. To število pa še izredno hitro raste. V l. 1924 jih je bilo samo 364.800. L. 1925 že 553.000, v zadnjih dveh letih se je pa to število več kot podvojilo.

En in en četrtek milijona takih naprav pomenja velik napredok ter oljša kmetijskemu ministrstvu v Washingtonu razširjevanje tiste tehnične propagande, za katero ta oblast letno žrtvuje na stoline milijon dolarjev. V tem ministrstvu imajo nameščen poseben urad, ki sestavlja kmetijska poročila in jih razširja potom številnih oddajnih postaj.

S pomočjo teh oddajnih postaj skupščina ministrstva ostati vedno v stikih s kmetovalci. V ta namen se sestavljajo različna sporočila in vesti v poljudni obliki, večkrat tudi kot pogovor z duhovitim opazkami in dovtipi. Nadalje stopa radijska služba v neposredno zvezo s kmetovalci na ta način, da jim zastavlja vprašanja, da bi se dognalo, če zasledujejo z zanimanjem in uspehom različne vesti, katere predmete žele, da bi se obravnavali, itd. Od potujočih kmetijskih strokovnjakov po deželi se zahtevajo različne vesti in pojasnila, v kolikor je to v zvezi z njih službo.

Radijska služba

V Washingtonu razdeljuje svoje delo v več skupin: Opoldne začno kmetijski pogovori, ki trajajo četrtek ure in se nudijo v obliki telefonskega pogovora med preprostim kmetarjem ter potujočim kmetijskim strokovnjakom. Farmer, prišedši opoldne domov, pričoveduje strokovnjaku o svojem delu ter mu izraža svoje dveome na uspehu svojih modernih ukrepov. Strokovnjak mu pa na to v preprosti obliki brez kakega znansvenega razlaganja podaja potrebna pojasnila.

Imajo tudi

Radijsko kmetijsko šolo.

Ta obravnavo sistematično v določenem redu v pogovorih, ki trajajo po 15 minut, razne predmete tehničnega značaja. Od 1. 1928 do 1929 so se vršili že trije taki tečaji, in sicer po tem-tem redu: ponedeljek zvečer živinoreja, sredo zvečer čebelarstvo in petek zvečer mlekarstvo. Posamezni tečaji so sestavljeni po strokovnjakih kmetijskega urada, v obliki pre-

jega besedovanja je ta malopridna mačja mrčina pihala nad mojo glavo.

Starec mi ni dal časa, da bi končal, temveč je zelo nevljudno vpil, naj se poberem k svoji piščali; če se mi že tako mudri oženiti svojega sina, naj mu le poščem deklet v valjčenem mlinu! Lahko si mislite, kako mi je zavrela kri pri takih nesramnih besedah. Vendar sem bil dovolj razsoden, da sem se obvladal, pustil starega bednika v njegovem mlinu in šel mladima javit svoj neuspeh... Revni ovčiči nista mogli verjeti; prosila sta me za milost, če smeta iti skupaj v mlin, da bi govorila s starim očetom. Nisem jima močel odbiti prošnje, in v trenutku sta odletela moja zaljubljenca.

In baš malo prej, ko sta prišla onadvogor, je odšel boter Cornille. Vrata so bila dvakrat zaklenjena; toda staro možiček je poglobil lestvo prislonjeno, ko je odšel — in otrokom je takoj prišlo na um, da sta šla noter skozi okno in pogledala, kaj vendar je v tem slavnem mlinu.

Kako sta se začudila, ko sta našla mlino prazen! Nikjer nobene vreče, nikjer zrna žita; niti trohice moke na zidu niti na pajčevinah. Ni bilo one prijetne topke vonjave zmletega žita, ki razširja svoj duh po mlinih! Polica

prostih pogovorov, ki se potem tiskajo v malih zvezkih in brezplačno dopošljajo vsakemu, kjer jih želi. Pravzaprav so ti zvezki kratke, a vsebinsko bogate ročne knjižice, ki so prav prikladne za pouk farmerje v navedenih predmetih. Da je bila udeležba na teh radio-tečajih izredno velika, se razvidi že iz tega, ker je po zaključku tečajev zahtevalo te knjižice nič manj kakor 165.000 farmerjev, katerim se so tudi poslale.

Nadaljnja serija radio-pošiljk se imenuje:

Pogovori o gospodinjstvu

in je seveda namenjena gospodinjam. Gospodinjski urad kmetijskega ministrstva ima na logo sestavljati besedilo za te pršilke, in sicer v preprosti, lahko umljivi obliki, tako da se vedno poučuje o kuhinjski ozirou gospodinjski vedi. Ta tečaj se vrši petkrat tedensko po 15 minut in snov se ravnotako porabi za tisk priročnih knjižic. Kot vzorec služijo tudi »Radio-recepti«, ki nudijo zbirko kuhinjskih načinov in zadnjih skupin pošiljk se bavi

s posebnimi nalogami.

T

Zmaga dr. Gosarja na posvetovanju o novi naredbi

Vodja belgrajskih delavcev izreka zahvalo dr. Gosarju — Silen nastop načelnika kluba krš. soc. delavstva Fr. Terseglava — Večina delavskih in trgovskih zbornic sprejela načrt uredbe kot temelj za razpravo

r Belgrad, 7. febr. (Tel. »Slov.«) Stališče ministra za socialno politiko dr. Andreja Gosarja, ki je izdal naredbo o odpiranju in zapiranju trgovin za celo državo ter o povpadanju iste z delovnim časom nameščenega objekta, v kolikor je to v danih razmerah mogoče, je danes našlo na anketi poslodajalcev in nameščencev, ki so jih zastopali poslodajalske in delavske zbornice, v principu popolno odobreno.

Anketa, ki se je danes dopoldne pričela in nadaljevala do večera, se je dozdevno začela pod neugodnimi avspicijami, ker so zastopniki belgrajskih poslodajalcev načeli principijsko vprašanje odnosa med kapitalom in delom in sta posebno dva gospoda v tem pogledu prišla z zelo intransigentnimi stališči, zlasti glede zakona o zaščiti delavstva. Izgledalo je, kakor da bo ureditev predložene uredbe načelno odklonjena.

Cisto nasprotno stališče je zavzel glavni tajnik belgrajskih delavske zbornice Luka Pačič, ki je izrazil ministru Gosarju dolžno zahvalo, da se je lotil tega perečega vprašanja. Izjavil je, da se mora delati za sporazumno rešitev. Izrazil je upanje, da so tukajšnji zastopniki poslodajalcev govorili samo v svojem imenu. Pozival je vlado, da energično uredi vprašanje, če treba sama, na podlagi že obstoječega zakona, ako bi se druga stran pokazala nedostopno za kompromisno ureditev.

Po tej izjavi, ki je pripravila pot ugodnemu razpoloženju v smislu sporazumne rešitve, je nastopal popoln preokret. Besedo je povzel zastopnik ljubljanske delavske zbornice g. Šef-urednik »Slovenca« Franc Terseglav. Ta je v kratkih temperamentalnih besedah, ki so napravile globok učinek na vse nasprotnike skupine poslodajalcev, ki so naglašali neusoglasje našega socialnopoličnega zakonodajstva z zaostrenimi političnimi in gospodarskimi razmerami v naši državi, naglasil, da bodo gospodarske razmere napredovali z napredno socialno zakonodajo. (Odobravanje.) Med stvarnim interesom gospodarstva — ne vsekakega posameznega podjetnika — in interesom socialne politike, ki ščiti človeka, njegovo delo in njegovo osebnost, je po naravi in mora biti popolna harmonija. Kjer pa je po krvidi

razredno zasnovanega nasprotja interesov posameznika in posameznih skupin, bodisi na tej ali na oni strani, ni, je treba, da poiščemo in najdemos kompromis. (Odobravanje.) Izjavlja, da se pridružuje vsem ostalim zastopnikom delavskih zbornic v državi, da se uredba, ki je sicer potrebna mnogo korektur, sprejme v načelu kot pripraven temelj za razpravo in da državna oblast stori svojo dolžnost v obči blagor.

Končno pravi g. Fr. Terseglav, da je, čeprav nima pravice in noče govoriti v imenu koga drugega, v srcu prepričan, da so vsi partnerji in uvidevni poslodajalci istega mnenja. (Odobravanje.)

To stališče je učinkovalo tembolj, ker je takoj za tem vstal odposlanec poslodajalske zbornice za TOI dr. Pless, ki je izrazil popolno soglasje s Terseglavovim stališčem, da se mora 1. to vprašanje glede katerega vlada v državi največja zmešnjava, enkrat končnovejljavo urediti, 2. urediti sporazumno, 3. začeti stvarno debato o načrtu samem, s katerim se on kot zastopnik zbornice TOI v mnogočem ne strinja, pa ga smatra za pripraven temelj.

Nato so zavzeli isto stališče zastopniki osješke, sarajevske in banatske zbornice za TOI. S tem se je napravil konec praznemu »principijskemu« prekranju o kapitalu in delu in se ni nikde več oglasil s takšnimi izvajanjem. Pot za stvarno in občekoristno razpravo je bila odprta.

Nato se je pričela podrobna debata o posameznih členih uredbe in so vsi doprinesli k njej z objektivno kritiko, dopolnitvenimi in spremiščevalnimi predlogi. Anketo vodi pomočnik ministra dr. Hočev, naredbo pa zastopa načelnik ministra za socialno politiko dr. Jeremič. Veliko veselost in pozornost je tokom debate vzbudil z izjavo, za naše razmere značilno, zastopnik notranjega ministra Svetozar Stojanovič, ki je ob debati, ali se naj praktična aplikacija uredbe prepusti velikim županom, izjavil, da to energično odsvetuje, ker velikim županom oziroma policijskim oblastem ne zaupa.

Od Zveze slovenskih privatnih nameščencev je stavil spremiščevalne predloge Jamnik, ki se je tudi v principu izjavil za uredbo.

Samostoini demokati razbili sporazum v ljubljanskem občinskem svetu

Socialisti in komunisti pod klobukom SDS — Občinski svet je zarešil že dve nezakonitosti — SLS zapustila sejo in odklanja vsako odgovornost

Snoči se je vršila seja ljubljanskega občinskega sveta. Župan dr. Puc je otvoril ob 6.10 zvečer sejo in navedel več imen, ki so darovala razne prispevke za občinske revje in katerim je izrekel zahvalo.

Prva nezakonitost

Od velikega župana je prejel odlok o razveljavljenju sklepa zadnje občinske seje, da se uvede računski provizorij dveh mesecev, ne da bi zato bila potrebna potrditev oblastnega odbora. Proti odloku je dopustna pritožba v 14 dneh.

Dr. Lemež je bil mnenja, da pomeni tak odlok kršitev občinske avtonomije in predlaga, da se vloži pritožba na višjo instanco, to je na notranjega ministra. Ker je dr. Lemež ostro napadal SLS in za njene odbornike rabil žaljive izraze, je prišlo med njegovim govorom do hrupnih prizorov.

Dr. Ravnihar opozarja na to, da sta SDS in NRS pokazali dovolj volje za čuvanje avtonomije, da pa je treba odločno nastopiti proti protizakonitosti, kakor jo hoče uvesti omenjeni sklep občinskega sveta. Ako občinski svet sprejme predlog dr. Lemeža, morejo nastati v mestnem gospodarstvu nevarne perturbacije, kajti noben davkoplačevalec ne bo mogel biti primoran, da plačuje davke, ki so nelegalni.

Mnenju dr. Ravniharja se pridruži tudi prof. Jarec, ki omenja nelojalnost SDS, da je na zadnji seji glasoval proti sporazumno določenemu predlogu o proračunskem provizoriju in to celo proti predlogu načelnika lastnega kluba. Prof. Jarec nato zavrača demagogijo občnih komunistov v občinskem svetu in osvetljuje njune namene. K predlogu dr. Lemeža so govoril še Tavčar, Likozar, dr. Jerič, Likar in dr. Puc. Nato je bil predlog dr. Ravniharja, da se zaprosi v smislu odloka velikega župana za potrditev dvomesečnega provizorija odklonjen proti glasovom SDS in NRS ter sprejet predlog dr. Lemeža.

Citanje zapisnika je odpadlo. Občinski svet je prešel k volitvam v odseke. Tekom daljše pavze so se vršila med zastopniki občnih klubov SDS in SLS pogajanja za sporazumno sestavo odsekov. Ker je SDS zahtevala zase večino odsekov in ker ni hotela pristati na to, da se sporazum med SDS in SLS v občinskem odboru v celoti izvede ter da se z strani SDS postavijo dovoljne garancije, da

bo sporazum tudi držal, so se pogajanja po krvidi SDS razbila.

Ko se je seja nadaljevala, je Tavčar (SDS) skušal napraviti SLS krvido za razbitje pogajanj. Edini občinski odbornik SLS, ki se je nahajjal tedaj kot opazovalec v dvorani, Miha Krek, je iz trte zvite izgovore Tavčarja zavrnil in konstatiral, da nosi krvido za razbitje pogajanj le SDS. Klub SLS se je nato deloma vrnil v dvorano, nakar je dr. Jerič dokumentarično navajal ves historijat pogajanj, prečital ves tozadenvi material in dokazal, da je bilo s strani kluba SLS storjeno vse, da pride v občinskem svetu do sporazuma med obema najmočnejšima skupinama, da pa se je vse razbilo po trmi in nepopustljivosti SDS. Govorili so še Gustinčič, dr. Bohinjec in dr. Ravnhar.

Druža nezakonitost

Občinski svetniki SLS so nato v znak protesta zapustili dvorano in so se volitve izvršili v njihovi odsotnosti. V vseh petnajst odsekov, ki stejejo večinoma po 9 članov, so bili izvoljeni sami samostojni demokrati ter po eden socialist oz. komunist ter po eden, ozir. dva zastopnika SLS in NRS, ki seveda teh mandatov ne sprejmejo.

Po volitvah je dr. Ravnihar protestiral proti načinu in nepravilnosti volitev in zahteval, da se ta protest zabeleži v zapisniku.

Seja je bila nato ob 10 zvečer prekinjena in se nadaljuje v četrtek ob 6 zvečer.

V Grčiji so dobili novo vlado

v Atene, 7. febr. (Tel. »Slov.«) Kriza grške vlade je bila danes rešena. Liberalno-progresistično-republikanska, konservativna in Metaksova stranka so sklenile sestaviti koalični kabinet, v katerem republikanska unija z voditeljem Papandreasom ni več zastopana. Ministrsko predsedstvo je prevzel Zaimis. Razdelitev portfeljev se bo izvršila nočjo. Gotovo pa je, da Mihalokopulos obdrži zunanje ministrstvo. Če ne bo predvidenih težkoč, bo Zaimis imel v parlamentu večino. Program vlade ostane isti. Zaimis bo pred vsem stavljal v ospredje saniranje državnih finančnih. Vprašanje podelitev koncesije za cestne zgradbe, ki je bilo povod za demisijo Papandreasisa, se bo predložilo parlamentu, da o tem odloči.

Poljski poslanik Slovencem

Dr. Okenski „Slovencu“

Našemu belgrajskemu dopisniku je g. dr. Okenski dal sledenčo izjavo:

»Zapuščajoč Belgrad po sedemletnem bivanju, mi je dragó, potom Vas in Vašega lista »Slovenca« izraziti bratskemu Vašemu narodu najiskrenje želje za nadaljnji razvoj in uspešno. Moram konstatirati, da sem v razdobju teh sedmih let, tekom katerih sem vršil visoko in odgovorno vlogo predstavnika poljske republike, v svojem delu, da se čim bolj učvrsti priateljstvo med našimi narodi, našel i pri officielnih jugoslovenskih faktorjih i s strani narodov razumevanje in pojmovanje, ki mi je zelo omogočilo in olajšalo to delo. Z ozirom na to razumevanje skupnih interesov lahko danes govorimo o iskrenem sodelovanju med poljskim in jugoslovenskim narodom. Pogodbe, sklenjene med Jugoslavijo in Poljsko, kakor n. pr. trgovinska pogodba, konvencija o sodni pomoči, priateljska pogodba, konvencija o arbitraži in konzularna konvencija, dajejo sigurni pravni temelj temu sodelovanju za zbljanje med nami, kakor so tudi v splošno korist za ureditev razmer v Evropi v duhu miru.«

Izkreno sem prepričan, da bo to razmerje šlo še dalje v isti smeri medsebojnega zbljanja, tem bolj, ker ne obstajajo med našimi državami nikaki protivni interesi, nasprotno pa je mnogo erakih. Narodna sorodnost in sličnost naših jezikov brezpogojno olajšuje naše kulturno in gospodarsko zbljanje. Na polju kulturnega zbljanja smo istotno pokazali že zelo velike uspehe. Več ekskurzij iz Poljske v Jugoslavijo in obratno ter delo poljskih informacijskih organizacij tukaj in na Poljskem je mnogo doprineslo za medsebojno spo-

znavanje, kar je najvažnejše pri delu za zbljanje obeh narodov. Na tem spoznavanju, ki zahteva še mnogo dela, je treba še nadaljnje vztrajno delati.«

Prirodno bogastvo Jugoslavije in močno razvita poljska industrija ustvarjata ugodne pogoje za tesne ter za obo naroda koristne trgovske zveze. Te zveze se razvijajo že uspešno. Vendar pa je tudi na tem polju treba še mnogo pozornosti obračati potrebi blžnjega spoznavanja ter boljšega in točnejšega izkorisčanja zelo širokih možnosti. V teku mojega sedemletnega bivanja med vami sem mogel biti priča velikega napredka v velikega dela Slovencev, Hrvatov in Srbov, ki so ga vložili v organizacijo države, svojega političnega in gospodarskega življenja, katero je z zaupanjem in z navdušenjem v uspeh prekoračilo vse ogromne zaprte, povzročene po splošnih evropskih krizah v gospodarstvu in po veliki vojni.«

Ponovno naglašam, da sem v teku mojega celokupnega dela našel tukaj samo simpatije in uslužnosti, tako za Poljsko, kakor tudi za mene osebno. Globoko sem ginjen po teh čustvih simpatije, ki se mi izkazujejo v trenutku, ko zapuščam to lepo in gostoljubivo zemljo. Odhajajoč tukaj in noseč s seboj najmlajši spomine na svoje bivanje med vami, in vsem onim mnogočtevilm, ki so mi izkazali simpatije in priateljstvo, ki so toliko doprinesli za uspešno izvrševanje mojih dolžnosti, se vsem tem danes najlepše zahvaljujem in jih uverjam v dragem spominu, ki ga bom ohranil v njih.«

Mac Donaldov obračun z Baldwinom

v London, 7. febr. (Tel. »Slov.«) Danes je angleški kralj s slovenskim ceremonijelom otvoril novo zasedanje parlamenta s prestolnini govorom, v katerem ugotavlja, da so angleški odnosi napram drugim državam trajno priateljski ter se Anglia skupno z društvom narodov prizadeva za odpravo mednarodnih sporov in za pospeševanje miru. Gleda položaja na Kitajskem omenja prestolni govor, da je angleška vlada pripravljena razpravljati s kitajskimi zahtevah s pogojem, da kitajski narod zajamči varstvo življenja in imetja Angležev. Dalje izjavlja prestolni govor, da se bo nova pogodba o razsodisču z Združenimi državami sestavila skupno z dominijoni.

v London, 7. febr. (Tel. »Slov.«) V poljskih zbornicah se je začela danes splošna razprava o vladnem programu. Macdonald je tako potem, ko je ugotobil, da se vse stranke strinjajo z oprezno in neutralno angleško politiko na Kitajskem, prešel k srditemu napadu. Označil je prestolni govor kot najsiromašnejši, kolikor jih je doživel v svoji dolgoletni parlamentarni skupnosti. Prestolnemu govoru ni prislo na misel, da je na milijone brezposelnih, da jih nad 100.000 dela s kratkim časom, da vlada stanovanjska beda, da so krediti dragi

in da so na Angleškem drugi slični problemi. Vlada, ki prepusta ruderje vedno večji gospodarski propasti, stoji na stališču, da se Anglia v tekini s kontinentom na gospodarskem polju more vzdržati samo s protisocialnim pritiskom na mezde in z nezmemnim podaljšanjem delovnega časa. Macdonald je zahvalil od Baldwinja, da obljubi, da se bodo storili posebni ukrepi, da bodo mogle ženske voliti pri prihodnjih volitvah. Nato je vprašal Lloyd Georgea, ali je nova razsodisčna pogodba z Ameriko brez pridržka in če obsegajo vse spore. Po brezuspenski ženevski konferenci je potrebna skorajšnja sklenitev obsežne razsodisčne pogodbe, da se obsegne klepetanje o možnosti angleško-ameriške vojne. Baldwin je izjavil, da bo Chamberlain ju tri v dolgem govoru poročal o angleško-ameriških odnosoših in o drugih zunanjepolitičnih vprašanjih. — Za razpoloženje radikalnih članov opozicije je značilen incident s poslancem Kirkwoodom, ki je izjavil, da je prestolni govor samo kup laži in da je minister za narodno blagostanje ali lopov ali pa idiot... Te besede je moral sicer preklicati, izpremenil pa jih je tako, da je reklo: Vsa vlada je sestavljena ali iz lopov ali iz idijotov.

Madari hočeli vpreči še Vatikan v Iredento

v Budimpešta, 7. febr. (Tel. »Slov.«) Listi od skrajne desnice do socialnodemokratskega »Nepsava« objavljajo očividno inspirirane članke, v katerih se soglasno pritožujejo radi tega, da Vatikan v modusu vivendi, ki ga je sklenil s Češkoslovaško in s katerim se na Češkoslovaškem ležeče cerkvene province in cerkveno imetje izločajo iz svojih starih madjarskih oblasti, formalno priznava trianonsko pogodbo, in to v trenutku, ko radi akcije lorda Rothermera že tudi inozemstvu uvideva, da se meje, ki jih je ustvarila trianonska pogodba, nevzdržljive.

Za Poincareja zaupnica brez pridržka

v Pariz, 7. febr. (Tel. »Slov.«) Finančna debata se danes v parlamentu nadaljuje ter se bo končala prihodnji četrtek z zaključnim govorom Poincareja. Radikali in socialisti so vložili svoje sklepe, v katerih izrekajo vladi formalno zaupnico, zahtevajo pa takojšnjo stabilizacijo po sedanjem kurzu. Loucheur bo te sklepe odklonil in sprejel dnevni red skupine Loucheur, ki znači zaupnico brez pridržka. Pričakuje se, da bo dobil večino 330 do 350 glasov.

Titulescu gre vendar v Berlin

v Berlin, 7. febr. (Tel. »Slov.«) Kakor počela »Tägliche Rundschau«, bo Titulescu po zasedanju Sveta Društva narodov vsekodnevno prišel v Berlin, da napravi pri nemški vladi formalni obisk.

Kaj je novega

KOLEDAR.

Sreda, 8. februarja. Janez od Mata, Richard, Juvencij. — Jutri: Ciril Aleks., Apolonija.

Dunajska vremenska napoved za 8. februar: Severne Alpe: Jasno, ponoči zmrazvanje, podnevi milo. Južne Alpe: Jasno, mraz.

ZGODOVINSKI DNEVI

8. februarja: 1849. je umrl slovenski pesnik France Prešeren. — 1818. se je rodil Franc Zorcic, prošt v Mariboru. — 1822 se je rodil francoski pisatelj M. Ducamp, umrl istega dne 1894. — 1725. je umrl car Peter Veliki. — 1819. se je rodil angleški pisatelj J. Ruskin. — 1828. se je rodil francoski pisatelj J. Verne. — 1810. se je rodil komponist Fr. Chopin. Njegov oče je bil Francoz, ki se je preselil na Poljsko.

* * *

★ Opozorilo delavstvu. Ker se dogaja, da gre iz Slovenije veliko delavcev za kruhom tudi v južne kraje naše države, ne malo v tvornice vagonov v Kruševcu, in da imajo vsele tega, če ne dobe stalnega dela, velike neprilike, opozarjam na obvestilo Delavske zbornice v Belgradu pod kakimi pogoji morajo biti sprejeti delavci na delo v tvornici za vagone v Kruševcu. Ti pogoji so: 1. Da je delavec telesno krepak. Drugače ne zasluži niti toliko, da bi imel za hrano in stanovanje. 2. Delavec ne zasluži prva dva meseca več kakor 6 Din na uro. Hrana in stanovanje pa stane tedensko 200 Din. Poleg tega bodo večinoma morali delati na odprttem prostoru, zavarovanem le proti dežju.

★ Predsednik centralnega odbora za posredovanje dela. V smislu čl. 9. uredbe o organizaciji posredovanja dela je imenoval minister za socialno politiko dr. Marka Krmpotica za predsednika centralnega odbora z nalogom, da se mora takoj konstituirati centralni odbor in da se takoj izdela pravilnik o organizaciji za posredovanje dela.

★ Libelič. V nedeljo 5. t. m. po sveti maši se je vršil pri nas lepo obiskan shod Slovenske ljudske stranke, na kojem sta govorila oblastna poslanca gg. Kugovnik in Ovcar. Navzoči so z zanimanjem sledili govorom svojih zastopnikov v oblastni skupščini in so jima ob koncu izrekli popolno zaupnico. Nato se je izvršil občni zbor domače krajevne organizacije SLS. Volitev so prinesle v odbor nekaj sprememb. Upamo, da bodo sedanjci odborniki zadostili svojim dolžnostim. Udeležba na tem shodu in zanimanje udeležencev je dokaz, da je tudi pri nas ljudstvo spoznalo potrebo močne politične organizacije. Med nami se je vzbudilo razumevanje za napredok na političnem in kulturnem poju.

★ Prestavljen je iz Krškega v Maribor p. Lavrencij Novak. Krčani bodo ljubezničega gospoda, ki je bil večletni kaplan pri župni cerkvi in nekaj časa tudi župni upravitelj, ohranili v trajnem spominu.

★ Opozorilo vsem pridobitnim krogom! V zadnjem času opazimo pogoste slučaje, da razni pridobitniki naslavljajo svoja pisma kratkomalo na gremij trgovcev v Celju. Ker imata v Celju dva trgovska gremija svoje sedež, se interesentni opozarjajo na naslov istih in sicer »Gremij trgovcev v Celju«, v katerega področje spada samo mesto Celje in »Srezki gremij trgovcev v Celju«, ki se razteza na vse kraje področij okrajnega glavarstva Celje (izvzemši mesto Celje). Gorniograd in Šmarje pri Jelšah. Ker nastajajo radi tega

je spoznal, revež, da so med njegovo odsotnostjo vdrli v mlin in odkrili nježovo tajno.

»Moj Bog,« je jadikoval. »Sedaj mi ne ostane drugega kakor smrt!... Mlin je oskrnen.«

In ihtel je, da mu je hotelo počiti srce, z vsemi mogočimi imeni klical svoj mlin in mu govoril kakor živemu človeku.

V tem trenutku so prispieli osli do ploščadi in vsi smo zaklicali na glas, kakor takrat, ko so bili še lepi časi za mlinarje: »Glejte, mlin! Hoj, boter Cornille!«

In že so se kupitile vreče pred vratni, a lepo rmeno zrnje se je vsipalo na vse strani po zemlji.

Boter Cornille je široko odpril oči. Zagrabil je žito v pest svoje stare roke in napol ameje napol, kajkaje je govoril: »To je pšenica! Gospod Bog! Prava pšenica! Dajte mi je, da se ne negledam!«

Nato se je obrnil k nam: »Ah, saj sem vedel, da se boste vrnili k meni. Vsi lastniki valjčnih mlínov so tatej!«

V slavnostnem izpredvodu smo ga hoteli odnesti v mesto.

»Nikarte, nikarte, otroci; najprej moram nahraniti svoj mlin... Le pomislite, kako dolgo ni ničesar okusil!«

In vsi smo imeli solzne oči, ko smo gledali ubogega starčka, kako je tekal na levo, na desno, praznil vreče in pazil na mlin, medtem ko se je drobilo zrnje in se dvigal proti stropu drobni prah žita.

Mora nam se dati prav: od onega dne nismo več pustili starega mlinarja brez dela.

netočnega nasloviljenja pri obeh gremijah nejljube zamude in spori rad kompetence, se vsi pridobitniki v njih lastnem interesu uljudno prosijo, naj pri dopisovanju pazijo na razliko v naslovih. — Načelstvo.

★ Pojasnilo. V nedeljskem »Slovenec« je g. Mihael Krek predsednik OUZD, v utončevanju opravičenosti zopetne uvedle nakazovanja denarnih dajatev pri mariborski ekspozituri OUZD navedel, gotovo po napačni informaciji, da je OUZD izplačevanje dajatev že pred leti ukinil po vsej Sloveniji, sajno v Mariboru ne resnica je marveč, da sem že leta 1923. ukinil izplačevanje dajatev pri vseh ekspoziturah OUZD — tudi pri mariborski — in uvedel nakazovanje istih po pošti. Pri tem so me vodili prav isti razlogi, ki jih navaja sedanji predsednik OUZD. Nestvarni argumenti posameznikov, p. i. lečec za lase in uše-a, me niso mogli prej ričati, tudi za ceno zamire ne, da je dostavljanje denarja na dom navadnjaško ter kvarno za člane in njihove družine. Nakazovanje denarnih dajatev po pošti v kolikor mariborske ekspoziture je bilo odpravljeno šele po mojem odhodu iz Ljubljane. Veseli me, da sta mi dala čas in praks prav. — Se zahvaljujem za objavo gornjih vrstic. Zagreb, dne 5. februarja 1928. — J. Koemur.

★ Smrtna kosa. Drug za drugim sta umrli v Litiji dva čevljarska mojstra in stara Litičana, namreč g. Mihael Damjan, posestnik in dolgoletni odbornik tukajšnje okrajne posilnice in g. Leopold Okorn. Pevsko društvo »Lipa« se je od obeh poslovila z ganljivimi žalostinkami.

★ Spremembu pri »Nepuságu«. Madjarsko tedensko glasilo g. poslanca Klekla, ki je izhajalo do sedaj v Dom Lendavi, se je z zadnjo številko preselilo v M. Soboto in se bo tiskalo v tiskarni Izidorja Halma, kjer se tiskajo tudi »Novine«. Odgovorno uredništvo je prevzel urednik »Novin« g. Franc Bajec. List bo izhajal vsakih štirinajst dni, ako pa bo imel dovolj naročnikov, se zopet spremeni v tednik, kakor je bil prej.

★ Delo za »Dom sv. Frančiška«. Odbor, ki si je v Crensovcih pod predsedstvom g. nar. poslanca J. Klekla stavljal nalogu, da postavi za reveže, ki na stara leta nimajo mirnega kotička »Dom sv. Frančiška«, je razposlal rojakom v Ameriki nabiralne pole sprošnjo, da z nabiranjem priskočijo pri delu za ta prepotrebni dom na pomoč. Ker so se ameriški rojaki dosedaj vedno odzvali, ko je bilo treba podpirati kako dobro stvar, je gotovo, da tudi ob tej priliki ne preslišijo prošnje. »Dom sv. Frančiška« bo vršil veliko socialno nalogu, ker bo lajšal bedo najrevnejših in najbolj zapuščenih, zato je le želeti, da bi čimprej prišel pod strelo.

★ Zobni atelje gospoda Valter Stuzzi se je preselil iz Domžal v Kamnik — Šuina 41.

★ Žalostna smrt v gozdu. V noči od 5. na 6. t. m. je žgal Angelik Bokal, kmetski fant iz Limova, župnije Št. Gotard, kopo oglja v gozdu daleč od doma. Da bi ga ne zeblo, si je skopal v zemljo večjo jamo in to pokril z drvmi, smrečjem in po vrhu še na debelo s prstvo. V tej duplini, kjer si je napravil tudi ležišče, je omenjeno čeval na kopo, da bi mu ne zgorela. Da bi mu ne bilo dolgčas, sta bila pri njem njegov mlajši brat in sosedov sin. Utrjen se je Angelik vlegel in zaspal. V tem trenutku pa se prične narejena streha vsled teže nametane zemlje ponizevati in lomiti in naenkrat se vdere vse na spečega Angelika in ga podsuje. Ko so ga odkopali, je bil že mrtev. Bdeča tovariša sta nesreči komaj ušla.

★ Gospodinja! Kupui in zahtevaj v vseh trgovinah samo čajne mešanice znamke »Čajanka«, so najboljša in najizdatnejša. Prodajajo se tudi v korist Jugoslovanski Matici.

BISERNOBELI ZOBJE DEHTEČA LISTA

SARG-OV

★ Nesreča. V nedeljo, dne 29. jan. je žgar Drolc na Grabnerjevi žagi v Zajasniku pri Trojanah žagal drva na okrožni žagi. Pri delu mu je moral pomagati osemletni sin Josipa Grabnerja, daleč na okrog znanega lesnega trgovca. Deček je po neprevidnosti prišel preblizu žage in v trenutku mu je žaga do polovičje odrezala štiri prste na desni roki.

★ Stiri deklice je povila kmetica Jaga Cvetković v vasi Dumače pri Petrinju na Hrvatskem. Tri deklice so bile žive, četrta pa mrtva. Pri kopanju je umrla še ena deklica, kasneje pa še ostali dve.

★ V jamo so ga vrgli. V zagrebško zaledno bolnišnico so pripeljali 50letnega kmeta Tomaža Trupeljaka, doma iz Jalševca pri Sesvetih. Trupeljak se je ob osmih zvečer vračal iz svoje kleti domov. Med potjo so ga nenadoma napadli trije neznanci, pograbili za roke in noge in ga vrgli v neko jamo. Trupeljak je padel tako nesrečno, da je dobil težke notranje poškodbe, poleg tega si je zlomil tudi desno nogo.

★ Od strahu umrla. V vasi Jasiki v Hercegovini se je te dni pripetil žalosten slučaj. 15letna deklica Ruža Macanović se je že v mraku vračala domov. Pot jo je vodila preko zapuščenega starega pokopališča, v katerem je večkrat sišala fantastične bajke. Zato se je požurila, da bi preje prišla preko pokopališča, ker jo je bilo zelo rado strah. Po nesreči se ji je krilo zapletlo v grm tako, da je padla na tla. Deklica se je vsled tega tako prestrashila, da je ostala na mestu mrtva.

★ Naprej si je dala izkopati grob. V Sarajevu so našli na pokopališču nezavestno šiviljo Evelino Lešnik, rodom iz Slovenije. Nesrečnica si je na grobu svoje matere prereza žile in izpila precej lisola. Odpeljali so jo v bolnico, pa je med potom umrla. Zanimalo je, da je Lešnikova kupila prostor poleg materinega groba in si je tudi dala izkopati grob.

★ Gospodinja! Kupui in zahtevaj v vseh trgovinah samo čajne mešanice znamke »Čajanka«, so najboljša in najizdatnejša. Prodajajo se tudi v korist Jugoslovanski Matici.

9915

Dr. Derč

se je preselil v Strossmayerjevo ulico 5, poleg otroške bolnice.

Ljubljana

NOČNA SLUŽBA LEKARN.

Drevi imata nočno službo: Bohinc na Rimske ceste in Levstek na Resljevi cesti.

* * *

★ Finančni minister dr. Markovič se je včeraj zjutraj z orientekspresem peljal skozi Ljubljano v Belgrad.

★ Mestni magistrat ljubljanski opozarja osebe, ki iščejo stanovanje, da je seznam onih strank, ki se bodo vselile tekom meseca februarja in marca 1928 v nove mestne vile za art. vojašnico, nabit na mestni deski in v mestnem gospodarskem uradu. Strankam se daje na ta način možnost, da glede oddaje teh stanovanj stopijo v stik s hišnimi lastniki.

★ Ljubljanski PEN-klub je v soboto 4. t. m. na intimen način proslavil 50letnico svojega predsednika Ottona Župančiča. V posebni sobi gostilne pri Činkoletu so se polnostvilo zbrali vsi v Ljubljani bivajoči člani. K tej slovesnosti je bilo povabljenih tudi več članov Društva slovenskih književnikov. V imenu PEN-kluba je v prijateljskih besedah slavljenec čestital podpredsednik Iz. Cankar in mu izročil klubovo spominsko darilo: Jančičeve sliko »Na Posavju«. Izmed povabljencev so govorili Ivan Pregelj, Anton Novacan in Joža Lavrenčič. Večer je potekel v resnih in žaljivih prijateljskih razgovorih o naši književnosti.

★ Dve zanimivi predavanji priredi Geografsko društvo v Ljubljani. Predaval bo dr. Božo Škerlj, bivši učenec prof. Jindřicha Matiegke na Karlovi univerzi v Pragi in bivši asistent pri prof. Vojtěchu Suku na Masarykovu univerzi v Brnu. G. dr. B. Škerlj se je specjaliziral na študij antropologije in je za doktorsko disertacijo napravil študijo o »Anthropologiji Jugoslovancev«, ki je izšla v reviji »Anthropologie« V, 1—2, 1929, Praga. Prvo

predavanje »Človeške rase v pojmovanju moderne antropologije« se vrši v petek, 10. t. m. ob 18 v balkonski dvorani na univerzi, drugo predavanje »O rasah v naši državi, pa se vrši teden pozneje istotam in ob istem času. K temu zanimivemu predavanju vabimo k čim večji udeležbi.

□

V

spomin gospe Katke Jamarjeve, mesto venca na grob, je darovala družina g. Jakoba Kavčiča zmesek 250 Din Narodni galeriji v Ljubljani. Darovalcu iskrena zahvala.

★ Poškodba tuje lastnine. Neki trgovski potnik, ki je že dalj časa brez posla, je tri meseca stanoval pri posestniku Karlu Knolu na Selu, ne da bi plačal stanarino. Neko noč je potnik prišel zopet v Knulovo hišo in mu v pritličju razbil sobna vrata.

★ Tatvina usna. Pri nekem trgovcu z usnjem so odkrili veliko tatvino usna. Doslej so zaprli neko gospodično, ki je bila baje v zvezi s tatovi.

★ Pes je popadel na Zeleni poti učenca II. razr. meščanske šole Mirka Šuberta ter mu raztrgal desno hlačnico. Pes je last neke branjeve, ki je bila ovadena policijo.

Maribor

□ Seja občinskega sveta pod vodstvom novega g. župana dr. A. Juvana bo v petek ob običajni uri.

□ Štiridesetletnico zakonskega življenja bo praznoval te dni g. Lovrenc Cvahle s svojo ženo Marijo roj. Dvoršak. Gospod Cvahle je naš vrlji pristaš in agitator ter znani po celem Mariboru kot zastopnik bralnega krožka in opravlja to službo že celih 27 let.

□ Veseli pustni prizori. V sredo, dne 15. t. m. ob 13% priredimo naši deci v veliki dvorani Uniona zabavo posebne vrste. Vrstili se bodo veseli pustni prizori. Nastopile bodo mačice, ponosni petelinček s svojimi kokoškami, stroga guvernatka, mične kuharice in končno bo še učeni medvedek izvajal svoje plese. Stara ura bo ozivala pred prepolno dvorano, naši mladi umetniki nam bodo pa zaigrali veselo pustno godbo. Starši, opozarjam Vas na to izredno priliko, ki jo nudimo Vaši deci. Cene nizke, karte se bodo dobiti v predprodaji pri gej. Brišnikovi.

□ Smrt znanega Kočevarja. Kakor menda vsako mesto v Sloveniji ima tudi Maribor svoje Kočevarje in Dalmatince. Skozi dobo 40 let je bival v zimskem času v Mariboru in raznašal sladkarije po javnih lokalih Kočevar Ivan Höningmann iz Slovenske vasi. Ta stari znanec Maribora je umrl v starosti 76 let in bo pokopan na Pobrežju danes ob štirih poldne.

Kar se zborna tiče, so hvalili še bolj kot moški norda ženski zbor, posebno alte, vokalizacija je asna, dinamične finesse v tem instrumentu bogata, vlagovarjanje dirigentu točno. Lepo se je razvila ta zbor, hitro je postal kos svoji veliki nalogi. Zeleni nu je, da bi se držal in postal poslanec tudi najmodernejsje glasbe in njegov dirigent, o čigar umetniški sposobnosti je odveč še dalje razpravljati, je porok za umetniško resnost in uspehe zborovega nadaljnega dela. Le pogosteje naj bi se zbor javil!

Iz češkoslovaške narodne cerkve

Češkoslovaška narodna cerkev šteje po najnovnejši statistiki 192 cerkvenih občin, župnih in skupno štiri škofije: zapadna Češka, vzhodna Češka, Šlezija in Moravska. Za vso Češkoslovaško republiko to število ni ravno veliko. Ponajveč z državnim podporo je češkoslovaška narodna cerkev sezidala dosedaj 60 novih cerkva. Katoliške cerkve, katere je češkoslovaška narodna cerkev ob svoji ustanovitvi zasedla, je na pritisk češkoslovaške ljudske stranke moralna zopet prepustiti katoličkom. Zanimivo je to, da ima češkoslovaška narodna cerkev sočasno 82 klerikov, bodočih duhovnikov, kar je za navedeno število župnih vsekakor preveč. Vsi ti kleriki študirajo skupno s protestantskimi bogoslovci na Hugovi teološki fakulteti v Pragi.

Prvi patrijarh češkoslovaške narodne cerkve in poleg odpadnega katoliškega opata dr. Zahradnika je glavni ustanovitelj dr. Farsky, je meseca junija preteklega leta umrl. Sedanji patrijarh češkoslovaške narodne cerkve je dr. Prohazka, izvoljen decembra preteklega leta. Kot svojo najvažnejšo nalož smatra novi patrijarh dr. Prohazka osnovanje svoje lastne teološke fakultete na pražki univerzi in osnovanje versko znanstvene slovenske akademije v Pragi, za narodne cerkve poedinjih slovenskih narodov.

Zadnji čas je mnogo odpadnikov po vseh zopet prestopilo v katoliško Cerkev. V krajinah, kjer katoliki niso dobro organizirani v verskih, kulturnih in političnih organizacijah, pa je češkoslovaška narodna cerkev katolikom lahko nevarna, tem bolj, ker narodno cerkev podpirajo liberalne in socialistične politične stranke.

—da.

Ali ste že odpolali sestavljeno sliko za razpisane nagrade?

Svetovno znani filmski igralec Charlie Chaplin delj časa ni nastopal. Vzrok temu je bila nameravana ločitev njegovega zakona. Sedaj se igra na Dunaju njegov najnovnejši film Cirkus, v katerem imata Chaplin vlogo klovna. V kratkem bodo dobila ta film tudi kino-podjetja v večjih evropskih mestih. Kritika tega filma je za Chaplina zelo laškava.

Sir H. Rider Haggard:

55

Kleopatra, egiptovska kraljica.

Tako je govorila in me gledala z resnobnimi, zanesljivimi očmi. Verjel sem jih in sem bil prvkrat izza svojega padca za trenutek srečen; menil sem, da vendar še ni bilo vse izgubljeno zame in da bom s pomočjo Kleopatre, ki sem jo tako blazno ljubil, vseeno si morebiti pridobil svoje dostojanstvo in svojo moč.

>Prisazi, Kleopatra!< sem ji rekел.

>Prisegam, predragi! In svojo prisočno takole začetam!< in poljubila me je na čelo. Tudi jaz sem jo poljubil; nato pa sva se razgovarjala, kaj bova vse storila, ko bova poročena, in kako bova premagala Rimljane.

In tako sem bil zopet prevaran; vendar pa verujem, da bi me Kleopatra poročila in se odpovedala Rimljancu, da ne bi bilo ljubosumne dvornice Karimion, ki jo je venomer ščuvala k novim dejanjem sramote, kakor bomo videli.

Sedela sva pozno v noč in jaz sem ji razdelil nekoliko one starodavne skrivnosti o velikanskem zavladu, ki je bil skrit pod neizmerno maso Nje. — Domenila sva se, da se drugi dan napotiva tječaj in v drugi noči osorej poskusiva s preiskovanjem. Zavojil tega so drugi dan zarana skrivači pripravili čoln, v katerega je stopila Kleopatra, zagnjena kot egipčanska gospa, ki romi v tempelj Horemkuha. Tudi jaz sem stopil v čoln oblečen kakor romar in z nama deset njenih najbolj zanesljivih služabnikov, ki so bili oblečeni kot mornarji. Karimion ni šla z nami. Z ugodnim vetrom smo odjadrali od Kanopskega ustja Nila, se vozili ponoc v mesečini in dospeli o polnoči v Sais, kjer smo nekoliko časa počivali. Ob

* Tako so rekli gorenji piramidi, ki je sedaj znana pod imenom tretja piramida.

Proti samcem

Saj ni nič novega, da so samski ljudje — tako ženske kakor moški — navadno tršega srca nego poročeni. Vzrokova za to bi se dalo našteti celo kopo. Pa jih ne bomo naštivali, marveč bomo navedli le nekaj statistike, ki

svitanju dneva smo zopet odpluli dalje in hitro vozili ves dan, dokler nismo naposled tri ure po solnčnem zahodu zagledali luči one utrdbi, ki se ji pravi Babilon. Tukaj smo na nasprotnem bregu varno vzdrali čon med trstjem.

28 let težke pokore

Nedavno je v Galiciji umrl star žid, ki so mu rekle »Šloj Molčec«. — Sloj je bil pred 28 leti ugleden trgovec. Pravkar se je bil oženil in to iz ljubezni. Vendar so se v hiši kmalu začeli prepričati, ker je bil mož zelo razburljiv. Ko mu žena nekega dne v trgovini zopet ni nekaj prav naredila, je začel Sloj strahovito posvati in prekinjeval ter je začel ženi — kakor je to že židovska navada, da kličejo nesrečo nad vsakega, ki jih ujezi — »da naj zgori«. Par dni na to je Slojmu pogorela trgovina in v ognju je našla smrt tudi njegova žena. To je na Slojma silno delovalo. Šel je k rabinu in ga prosil sveta, kako bi mogel za svoj greh zadostiti. Rabi je pomislil in nato Slojmu izjavil, da mož tako hudobnega jezika do smrti ne sme več izprevoriti nobene besede. Sloj je kazen sprejel in jo do smrti zvesto izpolnjeval. Živel je sam zase v temni izbi in se živel od milih darov, ki so mu jih nosili znanci in prijatelji.

»Brezbožnik«

Slika nam kaže, na kako poden način se boljseviški ateisti norčujejo iz vere. Ta karikatura je bila objavljena v številki od 8. januarja t. l. Ruski kmet, ki si je poprej nabasal nos z »Brezbožnikovim tobokom«, kihne. Iz nosa mu zletijo sv. Trojica, svetniki in hudiči — vse skupaj. Delavec zraven se mu pripravlja brisati nos z ulirabo, na kateri čitamo veroizpoved: (Simbol vere). Pod sliko stoji: »Budi zdrav« (Bodi zdrav!), kakor se reče na Ruskem pri kihanju. — Pravoslavna duhovščina je na zborovanju v Cerepovcu 7. jan. sklenila, da mora dobivati »Brezbožnika« vsaka župnija, da bi duhovniki lahko pravčasno opozorili vernike na neokusnost in surovost člankov ter slik.

Proti samcem

Saj ni nič novega, da so samski ljudje — tako ženske kakor moški — navadno tršega srca nego poročeni. Vzrokova za to bi se dalo našteti celo kopo. Pa jih ne bomo naštivali, marveč bomo navedli le nekaj statistike, ki

potruje gornje pravilo, vsaj kar se tiče moških. Statistiko je zbral policijski uradnik v Detroitu. Združene države. Tekom sedmih let je bilo na uradnem področju tega gospoda arretiranih okrog 200.000 moških, ki so bili po veliki večini samci. Med potepuh je bilo enajstkrat več samcev nego poročenih moških, kar je nazadnje čisto razumljivo. Bolj značilno je, da je bilo med roparji šestkrat več samcev in celo med pijanci trikrat toliko kakor poročenih moških. Med tistimi, ki so morali v luknjo zaradi javnega pohujšanja, je bilo dva in polkrat več samcev in je žalostno, da je razlika na korist poročenim tako majhna. Na vsak način je pa po vsem tem v interesu javnega miru in reda in varnosti, da se kolikor mogoče vsi moški vklonijo v zakonski jarem, ki jih ukroti in napravlja dostopne kulturne

Zgodba o noškodovanem ušesu ameriške bogatinke

Pred kratkim je neki ameriški list objavil oglas, v katerem je bogata newyorška dama ponujala tistem, ki »ni nad 25 let star in ima nežno belo kožo«, za levo uho 5000 dolarjev. Dama je namreč pri neki avtomobilski nešreči utrpela poškodbo na levem ušesu. Poškodba sicer ni bila velika, vendar je kvarila lice. Zato si je hotela dati dama svoje poškodovano uho odrezati in prišiti drugo. Obe operaciji je imel izvršiti najboljši kirurg, tako je zagotovljal oglas. — Uspeh inserata je bil popoln: dama je dobila 15 ponudb. Kot prva se je oglasila mlada poročena žena, ki je prav kar povila prvo dete, pa ni imela denarja, da bi otroku oskrbela potrebno opremo. Za 5000 dolarjev je bila pripravljena pridati svoje uho. — Neki moški je pa ponudil dama svoje uho celo za 1000 dolarjev. Kako je pisano je življenje

Slika nam predstavlja dr. Karla Stejskala, vseobčilskoga profesora na Dunaju. Predaval je te duhovne načine prehranjevanja. Za odraslega človeka popolnoma zadostuje količina 200 gramov preparata »Dinutron«, s katerim si namaže kožo.

— No, Nace, kako bi bilo, ako bi se tudi ti posvetil temu sportu, saj si že itak zavarovan za življenje? —

Mojo med Bolgarijo in Romunijo tvori pri Rušku in Durčevu Donava, ki je sedaj zamrznjena. Na tem mestu je promet zelo velik. Sedaj pa je prehod inogotič peščem. Potnike sprenuja straža. Če je naloge je, skrbeti obenem tudi za varnost zamrznjene poti preko Donave. Pot čez led je dolga četrt ure.

Nato smo se podali Kleopatra, jaz in eden zanesljiv evnuh peš in skrivi proti piramidam; ostale služabnike smo pustili pri čolnu. Ujel sem samo še osla, ki je tavil po obdelanem polju, da bi Kleopatra jezdila. Ko sem ga ognil s plaščem, je sedla nanj in jaz sem ga peljal po potih, ki sem jih dobro poznal, evnuh pa je stopal peš za nami. V dobrini smo došli do nasipa in zagledali mogočne piramide, ki so so se dvigale v mesečini kvišku. Molče smo stopali skozi mesto mrtvih, kjer so nas vse naokrog obdajale svečane grobnice, in naposled smo dospeli vrh skalovitega griča in stali v gosti senci Khufu Khula, prekrasnega prestola vladarja Khufu.

>Resnično, je zašepetal Kleopatra, ko je zrla po blestečem marmornatem položju navzgor, na katerem je bilo vsekano z neštetimi skrivenimi znamenji, >resnično, tiste čase so v Khemu vladali bogovi in ne ljudje. Ta kraj je žalosten kot smrt — in mogočen indaleč od ljudi. Ali moramo tukaj noter?«

>Ne,« sem ji odgovoril, «tukaj ne. Pojdji dalje.«

Kazal sem pot med tisoči in tisoči starodavnih grobnic, v senci Ura velikega smo se ustavili in občudovali rdečo, v nebo kipečo maso.

>Ali moramo tukaj noter?« je zopet zašepetal.

>Ne,« sem odgovoril, »ne tukaj. Pojdji dalje.«

Stopali smo mimo še drugih grobnic, dokler nismo stali v senci Nje. Vsa začudena je Kleopatra glede lepe uglašene ploskve, od katerih je tisoče in tisoče let noč za nočjo odseval mesec, in črni pas iz etiopskega kamna, ki je ob vznožju okoli in okoli obdajal piramido. Ta piramida je najlepša med vsemi.

>Ali moramo tukaj noter?« je rekla.

Odgovoril sem ji: »Tukaj.«

Sli smo naokoli med templjem, zidanim na čast božanskega veličanstva Menkaure, ... piramide, dokler nismo dospeli do severne strani. Tukaj je na sredi vklesano ime faraona Menkaure, ki je zgradil to piramido, da bi služila kot grobniča, in spravil vanjo svoj zaklad za one čase, kadar bi prisla velika sila nad Khem.

LJUDSKA KNJIŽNICA te začetništv Jugoslovanske knjigarni • Ljubljani 28. vezek
A. Shepperson: Naučne povesti irskega dekleta. 24. Dun. vez 52. Dun. — 24. vezek A. Marby.
Hanka Lazičnik: Starinske povesti 22. Dun. vez 90. Dun. — 25. vezek Haggard: Her cesarja
Monstrum. Dun. 80. vezek Din. 42. vezek — Starrek in njegovo burkasto življenje 14. Dun.
14. Dun. vezek 29. Dun. — 27. vezek Pregelj: Državni odvetnik Dun. 24. vezek
Ljubljani 28. vezek

Gospodarstvo

Dr. Fran Windischer:

Naše obrtništvo v I. 1927

Staro rimske reklo, da je koristno spominjati se, velja tudi za gospodarsko življenje. Modro in umestno je na kraju daljšega razdobja poklicati si v spomin najvažnejše dogodke preteklega gospodarskega leta, pa hkrat premisliti, kje je potreben izboljšanje. Rad ustrežem Vaši želji, da izpregovorim v kratkem pregledu o najvažnejših vprašanjih in dogodkih za naše obrtnike v zavrnjenem letu.

Temeljem zakona z dne 27. februarja 1926 je zacela 23. maja 1927 poslovati Obrtna banka kraljevine SHS. Središče tega važnega denarnega zavoda je v Belgradu. Istočasno je zacela poslovati tudi podružnica v Zagrebu tako kakor veleva čl. 2 pravil Obrtne banke. Na tem mestu pravila dolje določajo, da je po potrebi in po redu Ljubljana in Sarajevo osnovati v teh mestih podružnice ter izpostavite v Splitu, Skoplju in Novem Sadu. Obrtna banka bo skušala otvoriti tudi v drugih gospodarskih središčih ekspoziture, v kolikor se za to pokaže potreba. Svečečasno so bili izvoljeni lokalni odbori za pripravo podružnic, tako tudi v Ljubljani, ali Ljubljana je ostala doslej brez podružnice. Izvoljeni lokalni odbor v Ljubljani je postal cenzurni odbor, ki sprejema in presoja prošnje iz ljubljanske oblasti. Druga večja slovenska srednja doba svoje cenzurne odboje. Jasno je, da obrtniki v Sloveniji ne morejo biti zadovoljni s sedanjim položjem. Ne more jim zadostati, da ostane Slovenska brez podružnice in da ostane samo pri cenzurnih odborih, ki so organi osrednjega zavoda v Belgradu. Pričnati se mora, da je ustanovitev Obrtne banke kraljevine SHS ne le velikega načelnega pomena za obrtniški stan, ki mu je s tem država priznala veliko gospodarsko važnost na način, kakor ga redko srečamo v drugih gospodarsko naprednejših državah. Ustanovitev tega zavoda je pa za obrtnike tudi dalekorazne praktične važnosti, ker so tako dobili novo vrelo, njim posebej namenjeno, za svoje kreditne potrebe. Razumljivo je, da obrtniki v Sloveniji streme za tem, da se osnuje kot druga podružnica v državi čimprej podružnica državne Obrtne banke tudi v Ljubljani, ker bo le na ta način mogoče, da se naši obrtniški interesi morejo brez težav in nepotrebnih zapletkov posluževati naprave, ki jim je nepogrešno potrebna. Njen denar sedaj res ni poceni, ali s časom pride gotovo do tega, da se kredit, ki ga daje državnna obrtna banka, vsaj v naših krajih, kjer smo navajeni na zmernejše obresti, poceni tudi pri državni obrtni banki. Naši obrtniki in njihova poklicna zastopstva se nikakor nočejo zadovoljiti s tem, da bi bilo vprašanje ustanovitve v zakonu oblikovljene podružnice v Ljubljani ravno od ugodnega poslovanja podružnice, ki se je ustanovila istočasno s centralo v Belgradu.

Naše prizadevanje je vodilo do tega, da je Narodna banka leta 1925. uvedla obrtniške kredite. Ta modri ukrep Narodne banke je obrtništvo v celi državi in osobito v Sloveniji pozdravilo z iskreno radostjo. Vso, namenjena za te kredite za celo državo, je dosegla 14 milijonov dinarjev. Od tega zneska je pripadlo podružnici Narodne banke v Mariboru 400.000 Din, podružnici v Ljubljani pa 600.000 Din. Na sebi znesek res ni bil velik, kajti v Sloveniji štejemo okoli 24.000 obrtniških obratov, pa je mreža naših obrtniških organizacij že jako gosta. Navzlic temu so bili ti krediti velikega načelnega in moralnega pomena, pa tudi gmotnega. Načelnega in moralnega zategadelj, ker je bil odprt obrtniški mu stanu dostop do najvišjega denarnega vrha. Naš obrtnik je bil priznan kot gospodarski činitelj, enakovreden trgovini in industriji. Obrtniški krediti pri Narodni banki so bili važni tudi v gmotnem pogledu, kajti ta denar je prihajal obrtnikom v dobro do najvišjega zneska 5000 Din za prošnjlja po kreditih 6% obrestih. Lepa stran teh kreditov je bila okolnost, da so sodelovali pri dajanju teh kreditov obrtniki po svetih stanovskih in poklicnih združbah. Naprava je bila pri nas priljubljena in je delo gladko teklo. Vodstvo naših podružnic Narodne banke sta skrbno in dobrohotno negovali kreditna opravila te stroke. Mislim, da je škoda in da je korak nazaj v razvoju, če je Narodna banka tekem lanskoga leta do sredi novembra odpravila te kredite, sklicujoč se na dejstvo, da je začela spomladni delovati državna Obrtna banka. Na žalost naša prizadevanja pri vodstvu Narodne banke, da obdrži, odnosno oživi zopet to lepo napravo, doslej niso imela uspeha. Državna obrtna banka je res pričela delovati, toda Slovenija ni dobila pričakovane podružnice in o kreditih za slovenske obrtnike iz tega vira je doslej komaj vredno govorili. Kakor je lepa pridobitev Državna obrtna banka, je vendar dejstvo, da je denar pri tem vrelu ob 10% obrestih dokaj dražji. V kreditnem političnem pogledu bi bilo iskreno želeti, da Narodna banka zopet uvede obrtniške kredite, pa se tudi s svoje strani zavzema za upravičeno zahtevo mnogoštevilnega obrtniškega stanu v Sloveniji, da Državna obrtna banka čimprej odpre podružnico v Ljubljani, katero bi vodil obrtniški zaupniki in morske in ljubljanske oblasti. Pravzaprav, ki je nastala po ustaviti obrtnih kreditov Narodne banke, obrtniki prav neprjetno občutijo.

Med vprašanjem, ki so preteklo leto živo zanimala naše obrtniške kroge, je omeniti vprašanje enotnega obrtnega reda za celo državo. O tem predmetu se je že mnogo razpravljalo in mnogo zahtevalo. Vršila so se razna posvetovanja, delale so se važne priprave, ki naj bi urlo pot novemu obrtnemu

redu. Kakor je razumljiva zahteve in želja po enotnem obrtnem redu, je moje mnenje, da enoten obrtni red našim obrtnikom ne bo izpolnil vseh tistih pričakovanj in obetov, ki jih goje. Naša država je prostrana. Gospodarske razmere in razvojne stopinje so kaj različne. Ne smemo pozabiti, da je stališče našega dokaj naprednega, živo razčlenjenega in čvrsto razvitega obrtništva v tem in onem pogledu vse drugo nego ono obrtnikov po krajih, kjer v obrtništvu vladajo še kaj prostote in skromne prilike. V enotnem obrtnem redu za celo državo bo komaj mogoče izpolniti želje in zahteve, kakor so upravičene, baš obrtnikom iz obrtno najnaprednejših delov države. Usedlina bo pa spozarum na srednji ravnini. Zakonodajalcu bo treba iskati srednjo pot in dati določila, ki bodo ustrezala tudi skromnejšim razmeram in prikljam. Bojim se, da bi v tem in onem pogledu prišlo presencenje in razočaranje glede važnih in često odločilnih obrtniških zahtev. Celo v starri Avstriji v praktičnem življenju ni bilo mogoče izvajati in navajati dolčeb enotne obrtne reda enakomerno po vseh delih države, dasi je bila razlika v posameznih delih stare države mnoča manjša, než je v naši Jugoslaviji. Prevelika vorečnost na tem polju po mojem mnenju ni še prav na mestu, pa sem z mnogimi obrtniški vedeniki mnenje, da bi bilo glede enotnega obrtnega reda držati se stareja pravila: Festina lente.

Gospodarsko sojeno preteklo leto v celi in bilo všečno, dasi je bila letina v Sloveniji, izvzemši za vino, ugodnejša nežo v drugih delih naše države. Naš obrtnik in rokodelc je zlasti na deželi posredno in neposredno odvisen od razmer, v katerih živi naš kmetovalec. Kadarsa mera kmetovalec preiskrbovali svojo skromno gotovino, so tudi za rokodelca in obrtnika suha leta. Po posebno se pozna pri oblačilnih obrtih vseh vrst, kadar je kmetsko prebivalstvo v stiski za denar. Blažje so prilike v krajih, ljer denar živahnješje kroži med prebivalstvom vsedel večjih delovnih prilik in obilnejšev za služba, ki jih nudi industrijski podjetniki. V krajih industrijskega zračja opažamo vedno tudi živahnješje gibanje med obrtniki in rokodelci. Živahnješja stavbena delavnost je lansko leto zlasti v drugi polovici vodila do izboljšanja gospodarskih prilik v mestih, kjer je, laker v Ljubljani in v njeni občini krepko oživelno stavbno delo. Prijaznejše prilike so ob živem stavbenem delu nastale ne samo za stavbene obrtnike v očjem smislu besede, marveč tudi za vse cne obrtnike in rokodelce, ki kažejo mizarji, ključavniki, kleparji, instalaterji itejo in naidejo dela na novih stavbah. Ob času občne stiše za denar in sotovino je pa razumljiva utemeljena tožba obrtniških in rokodelskih slojev, da so plačila kaj počasna in očorna in da morajo upati na dolge roke. Narcenikov, ki gladko in točno plačajo, je vedno manj, manj del je tverati na zveste roke. Tako pa prihaja samo po sebi, da tudi za obrtnika zadobiva kreditno vrnjanje zopet vedno večjo važnost. Slaša stran za naše razvito obrtništvo je dejstvo, da večje dobove zlasti državne obrtnikom in njihovim združbam niso prav dostopne. V mrljih časih gospodarske revje je umevno, da je vell'a nevolja med našimi rokodelci nad zakočnim delom, takoj zvezani šumarstvom, ki se je po deželi močno razprostrel. Naš obrtnik je grč, žlavlje in potprežljiv, s čudovito odpornostjo nosi pezo neblajih časov. Trdno breme in res nezasluženo je pa zanj davek na poslovni prav. V desetem letu naše mlade države moramo v skribi za lajnost in dobrino obrtniškega dela in obrtniških izdelkov z vso resnostjo misliti na to, da si po brižnem prudarku in vestnem premisleku dobro uredimo v Sloveniji dragoceno napravo obrtnega pospeševanja. Našim mjerstrom delovedjem in pomočnikom moramo dati prilike, da se čas in razmeram primerno strokovno in kvalitativno dvigne in dovršujejo. Čvrst, več in sposoben obrtniški stan je temelj in žele na zalogu za naš gospodarski vzvrat in napredok!

Carinska vojna z Avstrijo?

v Dunaj, 7. februar. (Tel. >Slov.<) V trgovinsko-političnih odnosih Avstrije napram Jugoslaviji do sedaj še ni bilo nobenih izprememb, ker najpotrebitne zahteve glede prileganosti so niso dovršljive in Avstrija tako dovršljeno stavlja kot pogoj, da ugodi jugoslovanskim željam na industrijskem polju. Avstrijsko-madžarska pogojnja pa se bodo morda nadaljevala že srednje tekočega meseca, ker je prišlo do zbljanja in se bo carina na moko morda določili na bizi 5 in pol do 6 zlatih krov. Srednji mesec se bodo z-čeli pogajanja z Nemčijo, katerim bedo pozneje sledila pogajanja z Francijo in Švicico. Z Ameriko, Islandijo, Dansko in Svedske so trgovinska pogojnja že pretej napredovala, s Holandijo pa so še v začetnem stadiju.

Tudi za industrijo ugodnosti?

Gradec, 7. februar. Včeraj se je tu vrnil občni zbor Stajerske industrijske zveze. Predsednik dr. Ludovik Kranz je govoril o prometnih načertih za otvoritev izvoznih trgov in pri tem izjavil, da so se trgovinska pogojnja z Jugoslavijo prekinila zato, ker Jugoslavija ni hotel dovoliti carinskih ugodnosti za industrijske izdelke.

* * *

Lipški pomladni velesejem se vrši 4. do 10. marca; tekstilni, čevljarski in usnjarski sejem od 4. do 7., tehnični in stavbni sejem od 4. do 14. marca ter prvi mednarodni sejem za automobile od 4. do 14. marca. Lipski velesejem združuje nad 300.000 km², v 55 palačah nad 10.000 razstavljalcev. Vizum za obiskovalce je brezplačen, legitimacija stane 70 Din, vozne cene so značilne v Nemčiji, Avstriji in Češkoslovaški za 25%. Vožnja v III. razredu v Ljubljano v Lipsko in nazaj stane 1000 Din, v II. razredu 1500 Din, stanovanje (meščanski III. razred) 330 Din ter prehrana v 5 dneh 400 Din; kalkulacija vseh stroškov znaša torej ca. 1800 Din za petdnevno bivanje in pot tja in nazaj.

Izpremembo v trgovinskem registru. V pis: Lapajne in Mazi, trgovin z mešanim blagom, družba z o. z. v Jezero pri Proserju (6000 Din, od tega aporti 1000; poslovodji Stefan Lapajne in Vid Matiš); Stane Derganc, d. z o. z. (20.000 Din; poslovodja Stane Drganc, Ljubljana); »Pleč«, tovarna pletenih d. z o. z. v Ljubljani (240.000 Din; poslovodji Anton Koritnik in Georg Vogt); »Projac«, veleprodajarna kave, mlin za dišave, tovarna kemičnih izvodov, d. z o. z. v Ljubljani (20.000 Din; poslovodji Valentijn Vrhunc in Franjo Vihar); »Sanje«, tvornica čokolade, d. z o. z. podružnica v Ljubljani; izbrisi: M. Ambrožič in drug (ker se je obrat opustil).

Vpis v zadružni register: Stavbna zadruga »Lastni dom« v Mariboru, r. z. z o. z.; Skupni dom, r. z. z o. z. v Mežici; Klavnica za Gorenjsko, r. z. z o. z. na Savi Jesenice; »Stan in dom«, občekoristna stavbna in kreditna zadruga, r. z. z o. z. v Gorenjsko, Sava-Jesenice.

Statistična železniškega prometa. Glavno ravateljstvo drž. železnic objavlja statistiko prometa za 2. četrletje 1927, iz katere posnemamo: potnikov april 3.277.000, maj 3.189.000, junij 3.370.000, skupaj 9.787.000 oseb napram 9.500.000 v 1. četrletju. Dobodki potniškega prometa so znašali v 2. četrletju 183.7 milijona Din napram 147.5 milijona Din v 1. četrletju. Prtljage in brzovoznega blaga je bilo prevoženih 6209 ton (4927), iz česar je bilo dohodkov 8.7 (5.1) milijona Din. Promet ostalih blaga je znašal (navedno, vojaško in režijsko blago): v aprili 1.485.000 ton, v maju 1.389.000, v juniju 1.422.000 ton, skupaj 4.296.000 ton (3.997.000) dohodki so znašali 891.6 milijona Din (87.9). Skupaj so znašali do odki železnic v aprilu 1923. v maju 1923. in v juniju 1923.8 milijona Din, skupaj 5.830 napram 504.6 milijona Din.

Poznajanje za avstrijska predvojna posojila — Dunaj, 7. februar. Kakor znamo, je bila pariška konferenca o avstrijskih predvojnih dolgovih odgovorena na konec aprila. Sedaj se vrše pogajanja med nasledstvenimi državami glede sporazuma o teh dolgovih na zahtevo reparacijske komisije.

Borza

Dne 7. februarja 1928.

DNAR

Tudi današnji devizni promet je bil znaten. Vsi kurzi ržen Berlina so se učvrstili. Narodna banka je dajala vse razen devize Trst in malo London, kjer je bilo privatno blago. Poleg tega je bilo blago Narodne banke v devizah: Bruselj po 7.925 ter Budimpešta po 9.957.

Dnevni tečaj na Ljubljanski borzi dne 7. februarja 1928

povpraš.	pon.	srednji	sr. 6 II
Amsterdam	22.91 — 22.97	22.94	22. 3
Berlin	1356.50—1379.5	1358.—	1358.—
Curih	1093.70—10.670	1095.20	1094.51
Dunaj	810.5—813.85	802.3	802.05
London	276.95—277.75	277.5	277.28
Newyork	56.78—56.8	56.8	56.85
Pariz	— 223.76	—	—
Praga	16.45—169.25	16.85	168.75
Trst	30.20—302.2	301.20	301.15

Zagreb. Amsterdam 22.87—22.98, Berlin 1856.50—1859.50, Curih 1098.7—1096.7, Dunaj 800.85—803.85, London 276.95—277.75, Newyork 56.78—56.98, Pariz 222.70—224.70, Praga 168.45—160.25, Trst 1093.70—1096.70, Curih 80.00—805.80, Dunaj 276.75—276.95, London 56.75—56.95, Newyork 56.75

Belgrad. Berlin 1356.50—1359.50, Budimpešta 1093.70—1096.70, Curih 80.00—805.80, Dunaj 276.75—276.95, London 56.75—56.95, Newyork 56.75

Narodna banka bač 825—335, potiska 880—840, ban 822.50—832.50, gor. ban. 320—330, sr. 890—940, rž. bač. 295—

Zima, glad, volkovi

Poročali smo, da zaledenela Donava ogroža veliko pristanišče Bratislavo. Led ob tej luki zavzema čedalje večjo ploskev, ki se razteza 40 km daleč. Pionirji so svoje poizkusne, da ledeno ploščo razstrelijo, ustavili, ker je bilo dozdaj delo zaman. Porabili so 274 kg ekrazita, a niso skoraj nič opravili. Mogli bi poizkusiti led razbiti s topovskimi krogljami, pa je to radi bližine madjarske meje nemogoče. Ako ne bo mogoče led razbiti, bo voda preplavila pristaniške naprave.

Na Angleškem so mnogi kraji v grofiji Kent še vedno odrezani od sveta in stradajo. Casopisje napada vlado, češ da se premalo briga za rešilno akcijo in zahteva, da se mobilizirajo v to svrhu brezposelnici, katerih je v Angliji nad en milijon. Zdaj je naenkrat nastopilo južno vreme in reke zopet nevarno naraščajo ter je veliko ozemlja poplavljeno. Obenem je nastopil jugozapadni vihar, ki je potoplil ribiški parnik »Paramount«. Od pogodke je en mož utonil.

Tudi Laba je tako zamrzljena, kakor že leta in leta ne pomnijo. Promet z malimi ladjami in brodovi je sploh onemogočen, večike pa si le s težavo utirajo pot.

Na švedski obali je običal na dnu parnik »Köbenhavn«, ki je imel na krovu kraljico in princa danskega, pa se je sam rešil iz tega položaja. Drugi danski parnik »M. Melchior« pa je zadel v skalo in prosi po radiju za pomoč.

Kdo je to?

10. marca 1926 so prijeli na pokopališču v Turinu človeka, ki je tam ukradel bronasto vazo. Spoznali so, da je umoven in ga oddali v umobolnico v Collegnu. Ker se mož čisto nič ne spominja, kdo da je, so mu dali številko 44.170, vse poizvedlo po časopisih pa so tudi ostale zmanjšane. 15. februarja 1927 si je prišel bolnika ogledat major Cantalupi, ki je izjavil, da se mu bolnik zdi podoben profesor Renzo Canella iz Verone, ki je z njim služil na solunski fronti. Po obvestilu rodbine Canella je prišel v umobolnico profesor Giulio Canella, brat Renza, ki je zabeležen med pogrešanimi izazivimi svetovne vojne. Profesor Giulio ni bil čisto gotov, da li je umobolnik njegov brat ali ne, po tretjem obisku pa se mu je zazdelo, da je res, zlasti ker je neznanec začel podajati neke izjave, iz katerih se je dalo posneti, da se ob teh posetih začenjajo zavedati svoje identitete s profesorjem Renzom. Višek senzacije pa je bil, ko je kmalu nato prišla obiskat bojnika gospa Canella, ki je ob prvem pogledu nanj bila prepričana, da je to njen mož. Identiteta je bila brez dvoma dokazana, ko so gospoj pokazali neko dopisnico, katero so bili našli na pokopališču, kjer je neznanec bil aretiran, in na kateri je bil podpisani Giuseppino, mal siček profesorja Renza. Neznanca so izpuštili k njegovi rodbini, kjer je par mesecov srečno preživel, dokler ni zopet zblaznel in so ga odpeljali nazaj v Collegno.

Zdaj se pa začne prava tragikomedija. Nekdo je namreč izrekel sum, da neznanec ni profesor Canella, ampak da je to tipograf Mario Bruneri, katerega policija išče zaradi treh nevarnih tatvin.

Izselience metali v morie!

v Newyork, 3. jan. (Tel. »Slov.«) O veste, da so na tihotapskih ladjah izseljence, ki so jih vtihotapljali v Ameriko, zašli v vreme, jih obtežili s kamni in jih metali v morje, kar se je zgodilo tudi z mnogimi madjarskimi izseljenci, ni dobitilo ministrstvo za javna dela v zadnjem času nobenih poročil. Zadnja poročila o umorih izseljencev datirajo od jeseni. Takrat je baje kubanska policija odkrila tolpo tihotapev, ki so iz Havane vtihotaplili v Florida alkohol, narkotične strupe ter emigrante, posebno Kitajce, Japonce, Grke, Turke in

Ruse. Kitajci in Japonci so morali plačati za prevoz po 700 dolarjev, Evropeji pa po 300 dolarjev. Ce se je bližala kaka stražna ladja, so izseljence zvezali in poskrili. Domneva se, da so tihotapevi zvezane izseljence metalni v morje, vendar pa ni dokazano, ali so se takim umori res vršili. Vsekakor je kubanska policija meseca avgusta 1927 arretirala tri Grke, lastnike hotelov v Havani, radi suma takih umorov, ki so baje več kot 800 izseljencev iz južnovzhodne Evrope spravili v Zedinjene države.

Roparski napad na banko. V Čikagu je šest maskiranih roparjev vdrlj v stanovanje blagajnika »Revens and Woods« banke. Eni so stražili rodbino, drugi pa so prisilili blagajnika, da jih je peljal v banko, kjer jim je moral pod grožnjo smrtni odprieti tresor. Roparji so odnesli 80.000 dolarjev.

Strahovit prizor se je nudil 2. t. m. ljudem v Parizu pred justično palačo. Nek mož, ki je zapustil sodišče, je prišel pod avto, ki mu je naravnost odtrgal glavo. Brezglavo truplo se pa je za hip vzdignilo, zamahnilo z rokama v zrak, naredilo dva, tri korake, in potem še padlo mrtvo na tl.

Štipidnevi boj s somom. V Tihem oceanu so rabiči 15 milj od otoka Baba ribarili. Kar se jim je zapletel v mnogoštevilne mreže som. Žival je delala strahovite poizkuse, da se izmota. Ladje, ki so precej velike, so bile često v nevarnosti, da se prevrnejo. Som je čolne

vlekel 30 milj za seboj. Rabiči so končno morali po signalih poklicati na pomoč druge ladje, ki so posegle v boj in soma končno ubile. Zd j so orjaka privlekli na vrh v pristanišče Baba. Težo soma cenijo na 10.000 kilogramov.

Svojo nevesto ustrelil. Na Dunaju je 21 letni branbovec Friderik Schreiber iz nepredvidnosti, ko je čistil svoj browning, ustrelil na Silvestrov večer svojo nevesto, 21 letno šivilo Ano Kubovič.

Silvestrovke navade v Ameriki. V Buffalo so trije maskirani roparji na Silvestrovo noč napadli nek nočni lokal. Nastala je bitka, v kateri so roparji ubili lastnika in eno plesalko ter tri goste težko ranili. V Scrantonu v Pensilvaniji pa so na Silvestrovo napadli posloplje redakcije »Scranton Sun« in vrgli vanj dinamitno bombo, ki je trinadstropno hišo popolnoma porušila.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani: dne 3. januarja 1928.

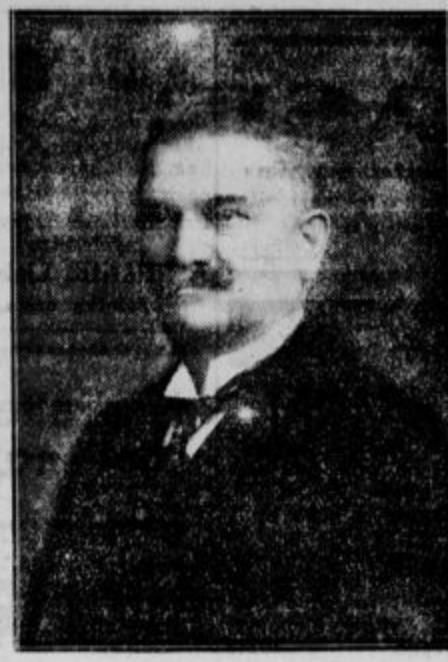
Višina barometra 308,8 m

Opoznavanje	Pre met	Opis + C	Re- spon- sija + I	Vetar in drzine + m	Oblač- nost 1-1	Vrsta padavin		Naj- viša tempo	Naj- viša tempo
						oh opoznavanju	mm de h		
Ljubljana	8	773,0	-5	70	mirno	10	sneg	0,1	-4,0 -5,9
Maribor		775,2	-9	97	NE 8	megla		-3	-10
Zagreb								-1	
Belgrad		773,4	-7	72	E 2	10		-2	-9
Sarajevo		772,4	-6	84	miruo	10		-2	-6
Skopje		771,9	-1	87	SE 4	10		0	-2
Dubrovnik		767,2	5	49	E 6	0		9	4
Split	7	767,8	1	62	NE 5	2		7	1
Praga									

Najvišje temperature veljajo za prejšnji dan, razven ljubljanske.

Barometer je reducirjan na morsko gladino — Visoki zračni tlak (barometer nad 765 mm) prinaša navadno lepo, nizki (pod 755 mm) pa padavinsko vreme Barometer v mejah od 755 do 765 mm označava v glavnem spremenljivo vreme.

Prof. dr. Bidlo: Zgodovina slovanstva

pa sploh ne priznavajo. Razen tega izhajajo iz starih ruskega oziroma poljskega mesianizma. Ker je zgodovina nekaterih slovanskih narodov zelo slabo raziskana, je bilo za poljske in ruske zgodovinarje tembolj usodepolno, da niso imeli tolkaj znanja, da bi lahko v originalu segli po prvih virih.

Dr. Bidlo se zaveda ogromnega vpliva bizantinske kulturne in politične zgodovine na celotni razvoj slovanstva. Zato natančno nasleduje rezultate bizantinistike, ki jih je spredno uporabil v svojem delu. Ker zna vse slovanske jezike in je obiskal skoraj vse slovanske narode, se je lahko se znanil z zgodovinskimi viri, z zgodovinsko literaturo in z zgodovinskimi problemi vseh slovanskih narodov. Njegova globoka filozofska izobražava mu omogoča širok razgled in pravo vrednotenje zgodovinskih dejstev. Dr. Bidlo zida samo na trdnih temeljih; vsako trditve lahko utemelji in dokazuje. Nezgodovinar si ne more niti predstavljati, koliko dela je često potrebno samo za en stavki. Predno je n. pr. mogel napisati, da je Karel IV. bil Čeh, se je skoraj eno leto bavil s svojim seminarjem s tem vprašanjem. Čim bolj kdo pozna zgodovino in kulturno stanje slovanskih narodov, tem več novega bo našel v Bidlovem epochalnem delu.

Kot profesor slovanske zgodovine na praski češki univerzi je bil prof. dr. Bidlo vedno žarišče, od koder se je širilo poznanje slovanstva in ljubezen do slovanskih narodov. Skoraj vsi tuje zgodovinarji, ki se pridejo izpopolnjevat v Prago, so njegovi dijaki. Hrvatski zgodovinari vidi v vzgoji dr. Preloga, vseučiliškega profesorja v Zagrebu. Njegova dijakinja je tudi prva češka vseučiliška profesorica dr. Milada Pavlova, ki predava v Pragi jugoslovansko zgodovino.

Ljubezen do slovanskih narodov pa ga ne ovira, da ne bi bil do skrajne meje objektiven. Brezobzirno pokaže resnico tudi takrat, kadar je brida. Samo prof. dr. Bidlo, ki tako dobro kakor nihče, pozna zgodovino slovanskih narodov, je mogoč izreci sodbo o smislu slovanskega zgodovinskega razvoja in odbrati tiste najvažnejše dogode, ki jih je treba radi njihove važnosti smatrati za mehanske razdobje v zgodovini slovanstva. V tem je ravno največja zasluga Bidlove Zgodovine, da podovala prvo, na znanstvenih temeljih osnovano filozofijo slovanske zgodovine in prvo znanstveno razdelitev zgodovine slovanstva.

Bidlova Zgodovina slovanstva bo mnogo pomogla k verskemu, političnemu in kulturnemu zbljazjanju Slovanov in razobilnila mnogo predstavkov. Potrebna je ne samo vsakemu zgodovinarju, aktivnemu politiku in cirilometodiškemu delavec, temveč sploh vsakemu slovenskemu in jugoslovanskemu izobražencu.

Zanimiva je sodba dr. Bidla na strani 194: Za razširjanje prosvetje je storila zelo mnogo tudi Katoliška narodna stranka (od leta 1905. Ljudska). Njeni voditelji (v glavnem duhovniki), ki so ne prenehata v stiku z ljudstvom, a to v bližjem kot mestni svobodomiselnim izobražencem, so v svojem interesu skrbili za gospodarsko izobrazbo in narodno prebujenje.

Knjiga se naroča pri L. Kunčiču, Praha II., Voršilská 5 in stane s poštnino vred 110 Din.

I. Sedivý.

Dom in Svet v letu 1927

sicer vedno bolj poudarja estetski princip in se tako ne odmika kritika z literarnega področja. Dom in svet je skušal registrirati vse tuje literarne pomembnosti (Solar, Strel, Sedivý, Debeljak), kar se je izkazalo kot neobhodno potrebno. V tej smeri je treba večje sistematične informativnosti, kar napoveduje za letošnje leto. V prosvetnem delu je prinesel sestavke o Plečnikovih arhitekturah (Strel), o razvoju marjone (Tominec), o modernem stanovanjskem problemu (Vurnik) itd., med katerimi je pač najzanimivejši Travnov intervju z modernimi slov. literari, povzročitelji liter. revolucije l. 1920. Ker živimo v lit. svetu, smo tembolj veseli leposlovne produkcije. Toletno uvodno povezje je pisal Malešič, ki se je prav zadnja leta tudi razribal. Za goram je živela slikovna malomeščanska gnezda, polnega ženitvenih intrig, ubiščenega vsako leto. Tipizirana monumentalno stilizirana današnja materialistična ženitev in reši problem med satiro in tragikom. Vsebinsko in umetniško težo lista pa nosi že vedno s svojimi malimi studijami, slovenskimi doživetji božjih besed (Njudem, Skušnavec). Iz globin, ki jih komaj slutimo, govorji čudovita njegova slika. Težka kot koln grozd Pesem posmi.

Življenje se razvija Magajna s svojimi medicinski črticami in kraljimi sličami: doživlja pristop in intenzivno in vedno bolj pridobiva tudi na oblikovanju. Lepe Volčkovjeve, Janove, Sežanarjeve, Bevkove in Meštrove novelice ozvljijo Dom in svetovo prozo. Nosilce pesniškega dela pa je bil to pot Jože Pogorečnik, katerega poezija je pri nas svojevrstna. Gleda realistično na svet, ki naj je simbol religioznega čuvstva (Istrž) in vpliva estetski z lepo besedno metaforo, čudovito izbrano in polno besedo, ki pa krie često v sebi alegorijo mesta globokega krevnega doživetja. Zanimivo je njegovo umetniško gledanje, podobno Sardenrovemu. Vpliva najbolj s kompozicijskim kontrastom.

Težko je karakterizirati, kam teži ostala Dom in svetova poezija, kakor bi bilo tudi potrebno in zanimivo. Težko zato ker so sodelovali sicer s par domeskih načinljivosti pesnik (Vodnik, Fr. Oevirk, Sežanar, Lovrenčič, Revk, Debeljak), pa osebnih strukturah tako različen med seboj. Ok tudi priliki ugotovim, da smo nujno potrebi esejističnih razborov povojnih poetičnih smerni in studij o najmlajših pisateljih, kakor ih plesajo povsed. Le pri nas se nihče ne domisli da bi bilo vse povrednoti hoteli sedanjosti in preprečil zlorabe maršikovih imen. V drami pa je Dom in svet oddržal nov izvaren redosled talentov v Leskovcu (Plevnari), ki je že v tem pravcu dal silne dramatične scene. — Omenim, da je bil Dom in svet vse leto bogato ilustriran, v čemer se je zoper leti približevali k družinski reviji. Želim, da bi v tem delu dokončal — četrta rednina — izbrane slike naše moderne upodbajajoče umetnosti in jo tako pronaščal v svet.

Tako se je Dom in svet udelevoval v preteklem letu. Izpolnil je po svojih močeh dano nalogu in mislim, da je favnost mrzilna njegovih imen. Treba je le še, da ga tu-lj podpre in razgiri, ker je tako bo moč v razvoj nazorov, kamor se je usmeril. Slovenski intelligent in vsak komur je za Lepoto in Resnicu in za kulturni razvoj slovenskega duha na bo novem letu pomislil ne lepo knjigo, na Dom in svet.

T. D.

Cas. Znanstvena revija Leonove družbe Letnik XXII. 1927-1928, zvezek 2, ima sledečo vsebino: Božični obiljni v Pljuški okolici (Dr. Fr. Kotnik); Mučenica Tončka iz Poljanje; Zadnje slovo (H. C. Dravški); Fantje pod lipo (Alojzij Jančekovič); Mlada gospod

Najboljše

nabavite nogavice, moške in ženske rokavice, žepne robce, razni nakit za šivilje, kravate, srajce, gumbe, vezenino, čipke, edino le pri

Jos. Petelincu

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 150 Din ali vsaka beseda 50 par.
Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo više.

Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjam.

Službe iščejo

Mlinar

pošten, več svoje stroke, išče primerne službe na valjčnem mlinu, najrajsi na Štajerskem. Naslov v upravi pod štev. 1035.

Fant 17 let star, išče mesta učenca za mesarsko in prekajevalsko obrt. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod štev. 1083.

Prosteslužbe

Hlapca

za vsako delo, poštenega, trezrega, zanesljivega, z daljšimi, dobrimi spričevili, sprejmem. Naslov v upravi.

1033

Delovodja

za vsa tesarska dela, samostojen, več pri stopnicah in težjih konstrukcijah, se takoj sprejme. Ponudbe z dobrimi spričevili naj se poslijo na upravnštvo tega lista pod štev. »Samostojen« št. 1066.

Cevljarskega

pomočnika za takojšnj. nastop iščem. Delo je trajno, samo delati se mora staro in novo. Plača tedenska. — M. STRAŽAR, cevljarski mojster, Domžale št. 50.

Pouk

Jecljanje

se temeljijo in trajno odstrani. Najboljše priznalnice in referenze. Prijave za novi tečaj v sak dan od 2-3 v Ljubljani. Beethovenova 4, pritl. desno. Pavla Kovač, špecialistinja za govoril. gimnastiko.

Stanovanja

Selitve

v mestu in na deželo, strokovno in načenje potom

Slovenia transport

Ljubljana
Miklošičeva cesta št. 36
Telefon št. 2718

Stanovanje

4 sobe s pritiklinami za takoj ali najpozneje s 1. majem se išče za štiri odrasle osebe. Naslove na upravo Slovenca pod »Resljeva« št. 1084.

Stanovanje

obstoječe iz 1 sobe s štedilnikom, meblirano ali nemeblierano, se odda v tenu mesece v Rožni dolini. — Pisem ponudbe nasloviti na upravo Slovenca pod »Soba« št. 1057.

Priporočajte

naš list ob vsaki dan prilikom.

Priporočajte tudi njegov oglasni del.

Ne samo ceno,

temveč tudi kakovost izdelka se mora upoštevati pri nabavi poslovnih knig.

Knigoveznica R. T. D., trgovina in tuvarna poslovnih knig v Ljubljani. Kontakt: Štev. 6/II.

— Moj dragi, jaz govorim — kar mislim.
— No, morda malo več.

— Nedavno sem kupil pri vas sredstvo za rast las in bi rad ...
— Novo steklenico?
— Ne, lasuljo hočem!

Neobhodno potreben vsakemu radio-amaterju

Radiokoledar 1928 Cena Din 25.—

Radiozemljovid 1928 Cena Din 15.— „Radiowelt“

Kose

prvovrstne, garantirane, kranjske oblike, prave koroške »petnajstarce«, 5300 komadov od 55 do 75 cm, belo brušene in naravno sive, napredaj cela partija tako ugodno.

Vprašanja na »Predal 53, Celje«.

Naznanilo!

Naznanjam, da sem ukinil svoj zobni atelje v Domžalah ter ga na novo otvoril v Kamniku na Šutni 41.

Valter Stuzzi.

Poceni prodam:

Pult, hrast, 3.15 m dolg, m visoko, 50 cm široko. Dvokolico železno za skladališče. Plug železen, dvomežni. Sesalko »Amag«, novo, dvojno. Dva izlijaka, železna (Ausguss). Vago decimalko za 100 kg. Vitlo (Aufzugrolle), 0 cm premera. »Kugelkloset« (Ansterlitz pat.). Vrtno klop, železno. Kotel brzoparičnik »Alfa« za 100 litrov. Dva soda za bencin, železna, škarje, težke (Hebel-schere). Škarje krožne (Kreisschere). Stružnico, železno, 1 m dolgo, močno (Drehbank) Električ. svetilke za omare. 60 m železne cevi 3/8, za vodo. 11 komplet. šaluzij za okna. 90 cm široka. 3 kompl. spalnice, fine, trde. Kompletna jedilnica.

FRANC ŽUZEK — BLED L

Vsem prijateljem in znancem naznamo prežalostno vest, da je naša srčno ljubljena, skrbna mama, tačka in stara mama, gospa

Marija Kostnapfel

danes po daljši in trpljenja polni bolezni, večkrat previdena s svelotajstvi za umrajoče, za vedno zatisnila svoje izmučene oči.

Pogreb nepozabne blage pokojnice se bo vršil v Šturjah pri Ajdovščini, dne 8. februarja 1928.

Šturm — Ljubljana, 6. februarja 1928.

Zalubočna sinova:
Aleksander in Henrik Kostnapfel
ter ostali sorodniki.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

priporoča:

Donders A. Die Passion Christi und wir Menschen von heute. Fastenvorträge. 126 str., nevez. 31 Din.

Engelhardt L. Neue Wege der Seelsorge im Ringen um die Grossstadt. 127 str., nevez. 52 Din.

Huonder A. Zu Füssen des Meisters. 2. zvezek: Die Leidenschaft. 429 str., vez. 85 Din.

Linhardt R. Feurige Wolke. Kanzelvorträge. Weihnachten-Ostern. 178 str., vez. 70 Din.

Linhardt R. Dr. Brennender Dornbusch. Vorträge zur Lebensgestaltung im Geiste des Evangeliums. — Weihnachts und Osterkreis. 167 str., vez. 71 Din.

Muré-Winands G. J. In jenen äussersten Stunden. Fastenpredigten über das Leiden und Sterben Jesu Christi. 214 str., nevez. 56 Din.

Mut, D. W. Leiden hat Ewigkeitswert. 93 str., nevez. 17.50 Din.

Obendorfer A. Die Seelenleiden Jesu. 7 Fastenpredigten. 79 str., nevez. 32 Din.

Oberhammer Dr. C. In Leid und Sieg. Liturgische Tagesgedanken. 340 str., vez. 65 Din.

Obweder J. Das Bild des Kreuzigten Erlösers. Fastenpredigten. 64 str., nevez. 18 Din.

Obweder J. Oelbergstunden. Fastenpredigten. 48 str., nevez. 13.50 Din.

Obweder J. Jesu Leiden und der Sünde Frucht. 6 Fastenpredigten. 120 str., nevez. 18 Din.

Restle C. P. Die Sünden. Fastenpredigten. 75 str., nevez. 26 Din.

Rieder K. Goltes Gradernt wird die Antwort der Menschenseele. Fastenhomilien. 58 str., nevez. 20.50 Din.

Ströbele G. Unter den Portalen des blutigen Karireitags. Passionsbilder. 61 str., nevez. 25 Din.

Tondelen Dr. J. Der Heiland am Oelberg und die moderne Welt. Fastenpredigten. 104 str., vez. 47 Din.

Tondelen Dr. J. Im Geiste des Evangeliums. Homilien und Predigten. — Der Osterkreis. 161 str., vez. 70 Din.

Vogt J. Tröste mein Volk. Fastenpredigten. 128 str., nevez. 34 Din.

Vorlitscheck A. Der Gemeinschaftsdenkmal im Vaterunser. Fastenvorträge. 99 str., nevez. 38 Din.

Tužnim srcem naznajamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša iskrenoljubljena babica, stara mama, prababica, sestra, teta in tačka, gospa

Alojzija Lehmann roj. Dolenc

previdena s tolažili sv. vere, v 80. letu starosti, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage pokojnice se vrši v sredo dne 8. februarja ob štirih popoldne iz hramnice sv. Jožefa v Ljubljani, Vidovdanska cesta št. 9, na pokopališče k Sv. Križu.

Drago pokojnico priporočamo v molitev in blag spomin.

Ljubljana, dne 7. februarja 1928.

Zalubočni ostali.

Zahvala

Vsem, ki so nas ob prerani izgubi našega iskreno ljubljenega soproga oziroma očeta, starega očeta, tata in strica, gospoda

Valentina Urbančiča

tolažili, kakor tudi vsem, ki so mu ob času njegove bolezni s tolažili obiskali gorje, naša prisrčna zahvala.

Posebno se zahvaljujemo gg. zdravnikom, častiti duhovščini — predvsem preč. župniku g Barletu — Kovinski zadruži, vsem darovalcem lepega cvetja, pvecem-obrtnikom in Šentjakobčanom za srce segajoče petje, nadalje zastopnikom oblasti, organizacij in društv ter vsem ostalim prijateljem in znancem, ki so pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi poslednji poti.

Vsem in vsakomur naša ponovna najiskrenješa zahvala!

V Ljubljani, dne 7. februarja 1928.

Zalubočni ostali.

JELA DRAŠČEKOVA javlja v svojem in v imenu sinka STOJKOTA, kakor ostalih sorodnikov, žalostno vest, da jih je za vedno ostavil srčno ljubljeni, preblugi soprog in zlati tatek, brat, svak, gospod

Tone Drašček

šolski upravitelj in poročnik v rez.

sinoči dne 6. februarja ob pol 23. uri po dolgi, mukopolni bolezni.

Pogreb se bo vršil iz šole v Zalogu dne 8. februarja ob 3. uri popoldne na pokopališče v Dev. Mar. v Polju.

Zivel in dal je življenje za narod, dom in prosveto.

V Zalogu, dne 7. februarja 1928.

Delavstvo stopa v ospredje

Delavstvo v letu 1928

Kamorkoli se ozremo, povsod vidimo, da bo to leto za delavstvo še usodnejše kot preteklo in da se povsod, naj že poslušamo srce ali razum, dvigajo pred nami vedno silnejše delavska vprašanja.

S politične strani bi rekli: Delavstvo se po mnogih državah, kjer je bilo do sedaj v pretežni večini v opoziciji, pripravlja ali vsaj hoče sodočevati v vladi, če ne že prevzeti vse oblasti. V sosedni Avstriji ne pridejo nikamor naprej in dan za dnevom se vrši debata o tem, ali naj stopijo socialni demokrati v koalicijo s krščanskimi socialisti ali ne. V Češkoslovaški je že ob prilikih debate o spremembah zakona o socialnem zavarovanju g. minister dr. Šramek naslovil na opozicionalno delavstvo povabilo: »Prisedit k nam, k vladnim mizam, pa bomo skupno izmenjali misli in prišli do kompromisov, ki bodo delavstvu splošno v prid! Letos je ravno jubilejno leto republike in čuje se, da pride do koncentracije ljudsko-delavske vlade. V Nemčiji je ravno pred zatonom starega leta prišlo na dan, da se je predsednik centrumaškega kluba poslanec Querard pogajal s socialnimi demokratimi za takoimenovano veliko koalicijo. Bistremu politiku ni moglo uiti dejstvo, da so pri vseh dosedanjih volitvah napredovali levičari; da število brezposelnih delavcev presega zopel milijon in da so v zunanjih politiki v času, ko svet navdaja edina želja po miru, delavski zastopniki velik večja garancija zaupanja v tujini kot pa nemški nacionalisti in fevdalci. Se večjo važnost je polagati politiki angleškega delavstva. Macdonald, njihov vodja, mu zagotavlja, da bo delavska stranka v tem letu prevzela vodstvo velikega angleškega imperija. Če se to zgodi, bo položaj v Evropi brez dvoma drugi. Krjti angleški konservativci so v vsej svoji zgodovini vodili vedno imperialno-kolonialno politiko. Delavska stranka pa ima največji interes na brezposojenem mirnem razvoju, kar bi prišlo v poštev zlasti za nas Jugoslovane, ker je do sedaj za Mussolinijem stal Chamberlain.

Mno... važnejša od politične se nam zdidejna ran delavskih programov v bodočnosti. V tem oziru je najzačilnejši pojav v Rusiji. Ravno pred vstopom v novo leto se je tam odigrati dogodek, ki ga lahko kratko oznamo z imeni Stalin-Trockij. Stalin, današnji poglavar Rusije, je postavil na glavo Leninov komunizem in Trockij ter njegove pristaše, ki so zagovarjali komunizem, izgnali iz stranke. To se pravi. Rusi so sprevideli, da je življenje v svoji resničnosti neizprosno in da je komunizem sicer lepa teorija, ki pa je v praksi zapustila za seboj le glad, pomanjanje, brezposelnost, zaspanost v gospodarstvu.

Podobno razčiščevanje smo videli koncem leta tudi drugod. V Avstriji je bil v jeseni zbor socialistov, na katerem sta se ujarili radikalna in zmerna struja, prva z Bauerjem, druga z Rennerjem na čelu. V Franciji so se ravno te dni socialisti prejagnili na desno kot na levo oziroma se porazdelili na več skupin Angleška Labour-Party je radikalnost ponovno odklonila.

Zeno beseda: Iščemo potov, po katerih bi v času pomanjanja, bede in brezposelosti pritegnili kar največ ljudskih plasti k sodobnemu ustvu v nju znosnega socialnega položaja delavnega ljudstva.

Mi želimo slovenskemu delavstvu, da bi bilo v tem poplavljajočem valu samo soodlo-

čilenski val, vsaj kar se tiče domačih, narodnih in tržavnih socialno-političnih plat! Nekdar pa — nepripravljeno!

Da te nam socijalni pravilnik!

Strankster, enostranost, špekulacija z javnostjo in s trenutnim političnim usponom se vedno maščuje; nikjer pa ne tako kot pri delavstvu, ki je danes še brez dvoma najbolj odvisen stan. Na umu nam je danes najaktualnejše delavsko vprašanje — pravilnik bratovskih skladnic, stari dr. Zerjava in novi ministra za šume in rude, ki naj v kratkem stopi v veljavo.

Če naj takoj uvodoma označimo vso pezo zavarovanja naših rudarjev in njihovih bratovskih skladnic, moramo pogledati v oči naslednjim težkim dejstvom:

Prvič je že usoda našega rudarja nekaj povsem drugega kot njegovih vrstnikov v drugih državah. Naši premogovniki nimajo zaloge za sto- in stoletja kot drugod, ampak je doba izčrpavanja omejena. Položaj teh delavcev je vse preje kot trden in se vedno spreminja. Gotovost življenja je na tehnici, odpustitve so na dnevnom redu, izseljevanja enako; saj je skoro glavni kontingenčni naših delavcev na Westfalskem doma iz teh revirjev!

Življenje samo v podzemeljskih rovih da temu delavcu poseben značaj in vpliva na njegov fizični razvoj. Pričakovati od njega, da bi desetletja in desetletja živel pod zemljo, da pride do kake pokojnine, je zahteva, ki se kosa z naukom o zdravi pameti.

Naše bratovske skladnice je povrh vsega zadela težka usoda medvojnih in povojnih sprememb v denarnem prometu. Kakih 16 milijonov zlatih krov je šlo za vojno posojilo, ki se niso povrnile več v blagajno. Inflacija je odnesla nadaljnjih 100 milijonov in tako stoji rudarji pred dejstvom, da je njihova zavarovalna ustanova brez rezerv, da se rente morejo izplačevati in da je imel pokojninski sklad n. pr. v avgustu 173.000, v septembru 179.000, mesečno torej približno 175.000 dinarjev izgube! Bratovske skladnice po do sedaj veljavnem pravilniku dr. Zerjava ne morejo kriti niti tekočih izdatkov, kaj šele, da bi zbirale za vsako solidno penzijsko zavarovanje nujno potrebno kapitalno krije!

Nadalje pride v poštev še splošni položaj našega rudarja, glavno pa njegovo razmerje do delodajalca. Misel skupnega delovanja delojemalca in delodajalca je pri nas bolj tuja kot v katerikoli drugi državi. Če naj se delavcu zagotovi kakršnokoli socialno, »vredno življenje, je treba pač jasnih direktnih zakonitih določil, ker drugače na kako dobro sodelovanje ne more računati. Se je vsekokrat, kadarkoli je kdo izmed naših gospodarjev imel konflikt z odjemalcem, prvi, prišel rudar navadno prvi na vrsto. Če pa še upoštevamo žalibog preskušeno resnico, ta je strokovna organizacija med rudarji pastorka, da je odstotek organiziranih delavcev presestljivo majhen, da vsled tega tudi strokovna izobrazba ni ravno na višku in se ne da meriti z zanosom kakega angleškega ali nemškega rudarja. Kaj šele, da bi rudar imel popoln vpogled v aparat podjetja, da bi znal o vsakem trenutku »grabiti delodajalca, potem je zahteva po strogem zakonitem določilu rudarju v prid tembolj podkrepljena!

Kje smo v tem zavarovanju

V 1925. ob riliki državnozborskih volitev je takratni minister za šume in rude

ima gnojne rane. Samo eno rano naj pusti pri miru, ne da bi jo pomazal. Potem bo zdrav.

Prinesli so mu mazilo. Knez je ukazal, naj zakurijo kopalnico. Hotel pa je preiskusil dekle, da bi se prepričal, ali res tako pametno odgovarja, kakor mu je pripovedoval njegov oproda. Poslal ji je s svojim slugo eno povezencem lanu in naročil:

— Ker hoče ta devica postati za svojo modrost moja soproga, naj pokaže, da je res modra. Naj mi naredi iz tega lanu srajco, hlače in utiračo, medtem, ko se bom kopal.

Sluga ji je prinesel povesemce lanu in sporeči kneževe besede. Ona pa je rekla slugi:

Zlezi na našo peč, vzemi tam polence in daj ga sem.

Sluga je ubogal in je prinesel polence. Tedaj je ona odmerila ped in reče mu:

— Odsekaj od polena, kar je zaznamovan.

Sluga je odsekal. Ona pa je rekla:

— Vzemi to trske, pojdi in jo izroči svojemu knezu. Povej mu tudi: medtem ko bom razčesala to povesmo, naj mi knez naredi iz trske krosna in vretena, da mu bom stekala platno.

Sluga je prinesel knezu les in je ponovil dekletove besede. Knez reče:

— Pojd, povej dekletu, da ni mogoče vsega napraviti iz te male trske in v tem kratkem času.

Sluga je šel in ji je povedal knezove besede. Ona odvrne:

— Kako pa je mogoče stekati srajco, hlače

podpisal pravilnik za bratovske skladnice, v katerem so bile rudarjem obljubljene v resnici visoke pokojnine. Istočasno je ta pravilnik napravil globok poklon podjetju, ki ima v krajevnem in glavnem odboru večino in torej obvelja to, za kar on glasuje. Delavstvo je bilo n. pr. pripravljeno, da plačuje višje prispevke, a podjetje se je uprlo in to je končno obveljalo. A ker pravilnik ni zasigural premožnega, virov, rezervnih zakladov pa ni bilo nikjer, je ostalo pri obljubah oziroma že navedenih mesečnih primanjkljajih, v pravilniku obljubljena renta pa je dobila tako od zasebnikov kot uradov naslov »demagoške rente«.

Pravilnik je potreben reforme
gre g'sas ob rudarjev preko zakonite predstavnice delavske zbornice. A udarjen naj ne bo ravno — rudar!

Prvič je že usoda našega rudarja nekaj povsem drugega kot njegovih vrstnikov v drugih državah. Naši premogovniki nimajo zaloge za sto- in stoletja kot drugod, ampak je doba izčrpavanja omejena. Položaj teh delavcev je vse preje kot trden in se vedno spreminja. Gotovost življenja je na tehnici, odpustitve so na dnevnom redu, izseljevanja enako; saj je skoro glavni kontingenčni naših delavcev na Westfalskem doma iz teh revirjev!

Drugič: Enakopravno stališče rudarjev je treba zakonito in določno ter socialnemu stališču odgovarjajoče urediti. Zgledov je do sedaj dovolj! 27. decembra preteklega leta je n. pr. glavna bratovska skladnica, v kateri ima delodajalec glavno besedo, sklenila, da se doba za pokoj zviša od 35 na 40 let, cesar ni pri nobenem istovrstnem zavarovanju. Ko se je pa razmišljevalo o zvišanju prispevkov od 5 odstot. na 7 odstot., se je zopet podjetje protivilo, rudarji pa so bili za zvišanje. Jasno: Če se ne zvišajo prispevki, se morajo znižati rente!

Nadalje: Če se naj ukine pokojninski sklad, za staroupojence pa prispevajo zopet rudarji, so že itak prikrajšani rudarji znotraudjeni!

Kajti že sama primera med predvojnim in povojnim starostnim zavarovanjem rudarjev v Sloveniji je dovolj značilna.

Prevojno Razmerje

Prevojno	Razmerje
1. Prispevki: Sedaj: K : Din	K : Din
a) rudarji 28,46 K 225 Din 1 : 8	
b) pod... ja 28,46 K 225 Din 1 : 8	
2. Renta 287 K 6600 Din 1 : 23	
draginjsko razmerje pa	1 : 14!

Prispevki je torej za 75 odstot. nižji, kar bi odgovarjalo to valorizaciji predvojnega prispevka, dajatev pa je višja za 60 odstot., kakor valorizirana predvojna dajatev. Pri vsem tem so vse premijske rezerve izgubljene, dajatve pa vkljub temu dajejo za nazaj!

Z eno besedo: V odporu proti novemu načrtu pravilnika je vse slovensko delavstvo z delavsko zbornico vred edino. Če stopi novi pravilnik kljub temu v veljavo, vprašanje ne bo rešeno, ampak bo pomenilo le začetek novega boja. Borbe za enakopravnost, za dolžnosti države in podjetnikov napram rudarjem ni mogoče — tudi pri nas — spraviti s sveta!

Končno se nam zdidi potrebno omeniti, da morajo tudi rudarji kot vse delavstvo z novim letom sprevideti, da je boj uspešen le, če je dobra organizacija na razpolago. Ravno med rudarji pa je število organiziranih presestljivo majhno in si skoraj ne upamo zapisati odstotka. Apatija! tožijo tisti, ki sklicujejo shode, sestanke, zborovanja. Komu v korist — in komu v škodo?

Zavedno, izobraženo in strokovno vzgoje-

no delavstvo pa je do sedaj še povsod dobilo borbo!

Zanimanje za delavsko prosveto raste

Delavska knjižnica je štela ob otvoritvi 3100 knjig, danes jih šteje že preko 6200. Število knjig se je torej v tej kratki dobi podvojilo.

Število obiskovalcev tekomo enega leta je znašalo 5076, izposodilo pa se je 10.145 knjig.

Kaj delavstvo zanima

Tekom šestih mesecev je bilo izposojenih 4840 leposlovnih, 528 znansvenih knjig in sicer 3654 slovenskih, 1599 nemških in 262 srbohrvatskih. Domače leposlovje torej prevladuje.

Kako raste zanimanje za knjižnico

Septembra 1926 je bilo 68 obiskovalcev in se je izposodilo 155 knjig. Septembra 1927 pa je bilo že 709 obiskovalcev in se je izposodilo 1306 knjig!

December 1927 1017 članov, 3512 izposojenih knjig napram 2809 v novembetu ter 1649 obiskovalcev v decembetu napram 1382 v novembetu.

Podobna knjižnica kot v Ljubljani se pravilja tudi v Mariboru.

Specijsko delavskih knjižnic različnih kulturnih smeri je izven Ljubljane 28.

Kaj naj porečemo k tem številкам? Začetek so, a brez dvoma pomemben. Upoštevati je številne druge knjižnice, katerih se enako poslužuje delavstvo. Posebne delavskie knjižnice se nahajajo tudi drugod po svetu. Problem pri vsem tem je ta: Kaj je izobrazba?

Nemški proletarij odgovarja — tudi del marksistov — na to vprašanje: Vzbudit, izoblikovati v človeku vse tiste notranje sile, ki so zmožne soustvarjanja na svojem polju, v svojem poklicu, stanu v prid celokupnega duševnega in materialnega blagostanja, da je vsakdo pri svojem poklicu mož na svojem mestu, strokovnjak, ki vidi v svojem delu službo dolžnosti na celoti. Zato razno ljudsko juhico poljudnega znanstva kot »kvajč« odklanjajo.

Koliko prometa so imeli borze?

Statistika od 1. I. 1927 do 30. IX. 1927 izkazuje:

Borza dela v Ljubljani:	moških	ženskih	skupaj
Dela iskalo	6694	2024	8718
Delo ponudilo za	4018	1280	5298
Posredovanja za	2453	1157	3610
Odpadlo	3779	653	4432
Odpotovalo	4016	82	4098

Borza dela v Mariboru:	moških	ženskih	skupaj

<tbl_r cells="4" ix="2"

katero dela krava svojo reklamo. Otroci imajo s to kravico neznano veselje. Najraje bi jo vsak odnesel domov in z njo seve kolikor je le mogče čokolade >Nestle< in drugih dobrot, ki jih nudi tvrdka Verbič. Starejši z resnimi obrazi poučujejo, kak je mehanizem, ki daje kravi toliko življenja, nazadnje pa so glasno priznavajo: >Pa je le imenitna reklama, takale kravica!<

○ Smrtna nesreča na železniški progi pri Viču. V noči od ponedeljka na torek se je pripetila na železniški progi na Viču smrtna nesreča, kajere žrtve je postal 49 letni posestnik France Kristan, stanovalč na Viču 69. Pokojni France Kristan se je mudil do tri četrt na polnoč v neki viški gostilni ob glavnih cesti, nakar je odšel domov. Za pot je uporabil navadno le železniško progo, ki mu je bila najblžja in najbolj pripravna, ker so druge steze tam v okolici precej močvirne in zlasti sedaj, v snegu, precej sploške. Ko je šel po železniški progi, ni opazil, da je vozil po progi tržaški brzovlak. Lokomotiva je podrla Kristana na tla in ga takoj usmrtila. Strojevoda je sicer slišal da je med kolosi nekaj zacyvililo in je ustavil vlak, vendar pa ni opazil nič sumljivega, nakar je zopet vozil proti Ljubljani. Še strojevoda tovornega vlaka, ki je vozil ob četrt čez polnoč mimo Viča proti Brežovici. Je opazil, da leži na progi človeško truplo. Ustavljal je vlak in vlekel truplo s proge ter opozoril na to nočnega čuvaja Verbiča. Ta je o nesreči alarmiral policijo. Na lice mesta je kasneje dosnela policijska komisija, ki so jo tvorili pol. nadzornik na Viču g. Blaž Raznožnik, rev. nadzornik g. Žajdela in pol. zdravnik dr. Avramovič. G. Raznožnik je v ponesrečenju takoj spoznal Francea Kristana, brata bivšega ministra Antona Kristana. Truplo ponesrečenca je bilo grozno razmesarjeno. Glava in desna roka sta mu bili popolnoma zmečkani, leva noge pa mu je bila odrezana. Truplo so prepeljali v mrtvašnico na Viču.

○ Požar v Rovškovem fotografiskem ateljeju. V včerajšnji številki smo na kratko poročali o velikem požaru, ki je upepelil fotografiski atelje fotografa g. Davorina Rovška v Kolodvorski ulici. Požar je nastal nekako ob pol desetih zvečer. Ljudje pa so ga opazili, ko je bilo že vse poslopje v velikem plamenu. Prva je opazila požar soprogata pol. uradnika ga. Mislečeva, ki je o požaru obvestila g. Rovška. Takoj nato pa je ob 21.46 telefoniral stražnik Čižman s Kolodvorskimi stražnimi gasilske postajo v Mestni dom. Že čez dobro minuto je odšlo 8 gasilev z orodnim avtomobilom v Kolodvorsko ulico. Dasi so gasilci takoj pričeli z delom, se jim vendar ni posrečilo pocašiti požara, ker je stavba ateljeja precej čudno zidana. Stene sestoste namreč iz desk, med katere je natlačena — gorilna šota. Da je ogenj radi tege razvijal silno vročino, je umevno. G. Rovšku se je komaj še posrečilo, da je rešil enega večjih aparativ, dočim so vsi drugi dragoceni fotografiski aparati zaradi ognja. Neprecenljiva je tudi škoda na fotografiskih ploščah, ki jih je požar uničil cele skladovnice. Se pravčasno je g. Rovšek opozoril gasilce, da se nahaja v ateljeju tudi steklenica, ki vsebuje pol kilograma etra. V slučaju, da se ne bi gasilcem posrečilo spraviti to znatno količino etra na varno, bi nastala silna eksplozija. Ko so gasilci spoznali, da je nemogoče udusiti požar, so pol. licitali na pomoč še motorno brizgalno. Pozneje so prišli še nekateri člani prostovoljne gasilske čete. Z napornom se je posrečilo, da so preprečili vsaj prehod požara na stanovanjsko poslopje. Edino pa, kar se je še dalo rešiti od ateljeja, je bilo nekaj pohištva v predsobi in en fotografiski aparat. Ves atelje je popolnoma pogorel. Skoda je znatna in jo cenijo nad 200.000 Din. Ni pa še gotovo, če je krita — deloma vsaj — z zavarovalnino, ker je vmes precej zamotan slu-

čaj pri izplačevanju zavarovalnih obrokov. Gašenje požara je trajalo tja do polnoči, nakar je ostala pri pogorišču še gasilska straža s pripravljenimi hidranti. Omeniti je treba, da so pri tem slučaju vse javne naprave, tako telefon, kakor tudi hidranti, brezhibno delovale. Seveda so se naši gasilci zopet izkazali s svojo požrtvovostjo. Kako je požar nastal, še ni ugotovljeno. Možen je vzrok radi kratega stika električne napeljave, oziroma, da je požar nastal radi zakurjene peči. Ni izključeno tudi, da je bil požar podtaknjen, kot je to zgodilo pred 15 leti, ko je neki odpuščen uslužbenec iz maščevanja začgal isti atelje.

○ Še en požar? Včeraj popoldne je telefoniral gasilski postaji grajski čuvaj na stoplu, da vidi večji ogenj med Ambroževim trgom in državno drevesnico. V označeno smer se je takoj podal orodni avto z gasilci, ki so preiskali ves prostor okoli domobranske vojašnice, a o kakem požaru ni bilo ne duha ne sluba. Možno je, da je požar res kje nastal, pa da so ga domačini sami pogasili.

Mariendor

□ Marioborsko gledališče ogroženo, tako se najujavlja od raznih strani, ker se namejerava črtati oz. zmajnajšati subvencija države do 700.000 na 300.000 Din. Opero bo sicer težko rešiti, ali da bi gledališče sploh morali zapreti, vendar ne gre. Merodajni krogi bodo gotovo storili vse, da se zasigura obstoj gledališča.

○ Maribor v novem letu. Debel sneg, ki je zapadel zadnje dni preteklega leta, je edel mestu z lepo belo odejo. Nastopila je priznana suha zima, ker mraz ne pritiska preveč hudo. Ljudje hodijo veselega obraza na drsalnišča in sankališča. Iznajdljivi otroci se celo sankajo po nekaterih ulicah in s tem celo ogrožajo mimoidoče. Pa oko postave napravljaj red. Največ veselja pa so prinesli v moči dijiti, ki so se s polnimi košarami božičnih in novoletnih potic vrnili s počitnic. Z veseljem človek gleda to našo mladino, naš up za bodoče, kako polna navdušenja hiti s knjigami v roki proti šolskemu poslopju. Bog ji naj nakloni v novem letu mnogo uspeha pri njihovem delu, pa tudi obilo prave, poštenje zabave.

□ Mednarodna razstava časopisov. Dne 6. januarja se olvori mednarodna razstava časopisov v Citalnici študijske knjižnice (Mala kazinska dvorana). Trajala bo tri dni. Odprta bo vsaki dan od 9.—19 ure. Oglejte si jo mnogoštevilno, ker ne bodo samo evropski listi, temveč tudi mnogi neevropski. Vstop vsakomur prost.

□ Koncert baritonista Lindberga je radi obolelosti umetnika preložen za nekaj dni. — Koncertni biro.

○ Pritožba radikalov glede obč. volitev zavrnjena. Kakor izvemo, je veliko županstvo zavrnito pritožbo radikalov. Tako je možno, da se vrši volitev župana prihodnj teden.

○ Somišljenike Slovenske ljudske stranke v Mariboru vabimo na družbeno večer, ki se bodo vršili vsak četrtek zvečer v gostilni g. Hinka Senekoviča, Tattenbachova ulica 5. Organizacija SLS za mesto Maribor je organizirala te večere na splošno željo naših somišljenikov. Da se tako še bolj spoznamo, prosimo naše somišljenike, da se odzovejo vabilu in pridejo na prvi večer v četrtek 5. jan.

Odvetnik
Dr. Stanko Stor
naznanja, da je PRESELIL svojo pisarno v hišo Slovenske ulice 11 v MARIBORU, na vogalu Slovenske in Gospiske ulice.

Petek, 6. januarja ob 15. uri: ROKOVNJAČI. Znane cene, kuponi.

Glasba

Slavni Francoz Vincent d'Indy je zastopan na klavirskem koncertu ge. Dane Golia-Koblerje v ponedeljek, dne 9. t. m. v Filharmonični dvorani s svojo klavirsko sonato v treh stavkih. D'Indy je priznano najboljši učenec slavnega učitelja Cesaria Francka in tudi voditelj tako zvane Francoske šole v Francozih. Napisal je celo vrsto klavirskih, pa tudi simfoničnih skladb. Več njegovih klavirskih del so nekateri skladatelji instrumentirali za velike simfonične orkestre in so lot tako znana danes po vsem svetu. Sonata op. 63, katero izvaja ga. Golia-Koblerjeva na svojem koncertu je posvečena znameniti pianistki Selvi Blanche ter pomeni višek skladateljev klavirske tvorbe. Predprodaj vstopnic v Matični knjižnici.

Prireditve in društvene vesti

Ljubljana.

Občni zbor Slov. kat. akad. starejšinstva se vrši v petek, dne 6. januarja t. l. ob 10 dopoldne v dvorani Akademškega doma, Miklošičeva c. 5 s sledenjem dnevnim redom: 1. Citanje in odobritev zapisnika zadnjega občnega zborna. 2. Poročilo odbora. 3. Poročilo odsekov. 4. Poročilo revizorjev. 5. Poročilo klubov. 6. Volitev novega odbora in ostalih društvenih funkcionarjev. 7. Slučajnosti. Vsi odseki naj gotovo pošljajo na občni zbor svoje delegata. — Odbor.

Strokovna skupina mestnih delavcev in uslužencev ima svoj redni mesečni sestanek dne 18. januarja t. l. ob 6 zvečer v konzumni kleti na Kongresnem trgu.

Ostali kraji.

Grize. Pevski društvo priredi na sv. Treh kraljev dan igro >Revček Andrejček< v 5 dej-

V gostilni g. Senekoviča bo na razpolago zakurjeno kegljišče in 2 sobi. — Tajništvo SLS v Mariboru.

□ Dve nezgodni. Koren Ivan, delavec v tovarni Kovina, stanujoč na Koroski cesti 43, je po nesreči vtaknil desno roko v transmisijo. Roko mu je odrezalo. — Maček Anton pa je vsled srčnih krčev nezavesten padel v Vetrinjski ulici na tla. Oba sta bila prepeljana v bolnič.

□ Samoumor. Zadnje dni beležimo v Mariboru samoumore dnevno. V noči od ponedeljka na torek se je obesil v svoji delavnici 48letni mizarski mojster Josip Plohl. Našli so ga mrtevga v torek zjutraj. Vzrok samoumora je neznan.

□ Policijske novice. Aretirana sta bila včeraj Remenicki Roza, roj. 1891. v Vidoncih, pristojna v Ocinje, ter Ksundl Josip, roj. 1883 v Mariboru, pristojen v Janževu goro. Remenicki je bila 1925. l. izgnana za dobo 5 let iz Maribora. Zdaj so jo zasačili, da je skupno z Ksundlom Josipom se polepala in beračila po mestu. Oba sta namreč brez posla in brez stalnega bivališča. — Včeraj se je javil na policiji mesarski pomočnik Pantič Milan iz Valjeva. Zaprosil je za prenočišče, ker je brez vsakih sredstev in brez bivališča. Oddan je bil v policijske zapore.

Dopisi

Trbovlje

○ Predavanje o treznosti. V sredo popoldne ob 5 predava g. Pavlič o treznosti. Predavanje bo spremljano s sklopčnimi slikami.

○ Osebna vest. Posljalmi nečelnik trboveljske železniške postaje je premešen v Zemun. Mesto je razpisano.

○ Nedeljsko delo. V nedeljo, na novega leta dan je ručnik polnoštevilno delal. Rudarsko glavarstvo bo že vedelo, če je nedeljsko polno delo zakonito.

Novo mesto

Smrtna kosa. Dne 2. januarja je umrla v Novem mestu gna. Terezija Cvelbar v 75. letu starosti. Polojnica je bila čez 50 let v tretjem redu sv. Frančiška. Mnoga gospodov v posvetnih in duhovniških službah je bilo svoj čas, ko so študirali v Novem mestu, na stanovanju pri Cvelbarjevi Rezki.

Redna pororna zasedanja pri okrožnem sodišču v Novem mestu v letu 1928 se vrše: prvo dne 27. februarja, drugo dne 21. maja, tretje dne 10. septembra, četrto dne 26. novembra.

Nova varnostna straža v Novem mestu. Dne 1. januarja 1928 je nastopila v Novem mestu nova varnostna straža in to 4 policijski stražniki in 1 nadzornik varnostne straže, svojo službo. Dosedajni mestni policijski stražniki (3 po številu) so bili radi preureditev mestne varnostne straže v Novem mestu dne 2. januarja t. l. iz službe odpuščeni.

* * *

Gustanj. Preteklo leto je bilo tukaj 52 otrok rojenih, od teh 6 nezkončnih; porek je bilo 11; umrlo je 38 oseb, od teh otrok pod 6 leti 11. Najstarejši moški je bil 80 letni Jurij Kokli, ženska pa 83 letna Katarina Konečnik. Obhajil je bilo 15.070.

Zalec. V letu 1927 se je rodilo 32 oseb moškega spola in 17 ženskega spola. Poročilo se je 45 parov. Umrlo jih je 17 moških in 18 ženskih.

Zirki. V preteklem letu je bilo rojenih 87 otrok, med njimi 8 nezkončnih. Porok je bilo 31, umrlo je 49 oseb. Stevilo rojstev je precej padlo; tudi umrlo je povprečno malo ljudi. Znatno se je dvignilo število porok.

Sport

SK Jadran. Opozorilo vsem aktivnim članom! Od 5. do 15. t. m. naj prinese, v svrhu popravila, vsak čevlj in eventuelno dres k tajniku, Rimskemu cestu 10, v času od 8. do 10. ure.

SMUSKE TEKME V MESECU JANUARJU.

Jugoslovanska zimsko sportna zveza, smučko-tehnični odbor priredi dne 15. t. m. v Kranjski gori javno izbirno tekmo za vse one, ki se želijo udeležiti smučki tekem na olimpijadi v St. Moricu. Proga ca. 20 km.

Razen te tekme se bo vršila še interna poskusna tekma na 40—50 km dolgi proggi v času okrog 20. januarja t. l. in smučka tekma za državno prvenstvo dne 29. t. m. v Bohinju. Na podlagi rezultatov na omenjenih tekmah in po pred-

njih ob 4 popoldne v dvorani g. Amalije Pikel.

Hrastnik. >Peterčkove poslednje sanje se uprizorijo na sv. Treh kraljev v dvorani g. Logarja ob 8 popoldne.

Cevljarska zadružna v Tržiču oznanja svojih rednih občnih zbor, kateri se vrši dne 15. januarja t. l. ob 9. uri dopoldne v prostorih g. Ivana Lončarja. Ako bi občni zbor ne bil sklepčen ob določeni uri, se vrši pol ure pozneje drugi občni zbor z istim sporedom ne glede na število članov. Udeležba je obvezna pod kaznilj. Pregled knjig se vrši dne 8. januarja 1928 ob 8. do 12. ure dopoldne.

Cerkveni vestnik

Nočni fastilec sv. Roženjega Telesa bodo v noči od četrtek na petek (5. do 6. jan.) v stolnici moliti presv. Zakramenti. Molili bodo 22. uro za Božič. — Možje in mladeniči, udeležite se tega mesečnega češčenja v čim največjem številu.

Dorovi

Namesto venca na krsto umrle gospa Marija Gnezda daruje g. Alojzij Pregelj, načelnik kuričice Novo mesto 200 Din. Podpornemu društvu sestopi v Ljubljani, Wolfsova ulica 12. Za ta plemeniti dar se kar najlepše zahvaljuje odbor.

„Družinska pratika“

Ker je popolnoma pošel prvi natis »Družinske pratike« za leto 1928, in še vedno dohajajo naročila od strani trgovcev širokem Sloveniji, je založništvo poskrbelo za po-

natis in je v poljubni množini
že zopet na razpolago

Lepe roke vkljub domaćim delom.

Gospodinja, ki ima vsak dan opravka z vročo in mrizo vodo, ima čestokrat razpokano in hrapavo kožo. Nivea crema izleči te poškodbe v kratkem času. Poskusite

Dnevne novice

KOLEDAR

Sreda, 4. januarja. Izabela, Benedikta, Tit, Angela.

Dunajska vremenska napoved za 4. januar: Severne Alpe: Začasno jasno, južno vreme, potem padavine. Južne Alpe: Večinoma oblačno, morda padavine, višja temperatura.

ZGODOVINSKI DNEVI

4. januarja: 1815. se je rodil Josip Juraj Strossmayer. — 1868. je Anglija napovedala Abesinijski vojno. — 1643. se je rodil fizik in astronom Isaak Newton. — 1849. je umrl izumitelj nemške stenografije Fr. Ks. Gabelsberger. — 1897. je škof Strossmayer prepovedal v svoji školiji madjarske pridige. — 1912. je izbruhnila revolucija v Carigradu. Pri tem je bil umorjen vojni minister Mahmut Šefket. 1916. je umrl državni in deželni poslanec Fr. Povšé. — 1917. je umrl italijanski pesnik M. Rapisardi.

★ Novi predsednik višjega dež. sodišča. Kralj je podpisal ukaz, s katerim je imenovan za predsednika višjega deželnega sodišča v Ljubljani dosedanj podpredsednik dr. Anton Rogina.

★ Kralj — boter. V Vrliku pri Sinju je štorklja prinesla kmetu Zvrčiču osmo moško dete. Zvrčič je naprosil za botra kralja, ki je prošnji ugodil. Pri krstu je kraja zastopal po veljnik mesta v Kninu.

★ Kralj in kraljica prideta v Zagreb. Kakor poročajo iz Zagreba, prideta tja Njuni Veličanstvo kralj in kraljica v drugi polovici meseca februarja. Prijih visokih gostov se je pričakoval že ta mesec, vendar pa je bilo to preloženo, ker se na dvoru pričakuje radosten dogodek, do prihodnjega meseca. Za prihod kralja in kraljice se vrše velike priprave, med drugim se bo vršil v Hrv. Zagorju tudi velik lov. Ni. Vel. kralj ostane v Zagrebu najbrže daljši čas.

★ Dramatični in maskerski tečaj bo 6., 7. in 8. januarja v dvorani akademskega doma za vsa prosvetna in izobraževalna društva. Na tečaju se bo teoretično in praktično poučevalo dopoldan o maskiranju, popoldan o režiji, scenariji, razsvetljavi in o nošah. Udeleženci naj se zberu ob 9. uri v petek v pisarni Prosvetne zveze, Miklošičeva cesta 5.

★ Tečaj za vzgojo in izobrazbo glasu predi Prosvetna zveza sredi januarja. Tečaj bo trajal 10 dni, vsak dan po eno uro. Paralelni bodo štirje tečaji in sicer: 1. za duhovnike, 2. za starešinstvo, 3. za akademike, 4. za gospodinje in dame. Tečaj vodi dr. H. Egenolf, profesor za vzgojo glasu v Berlinu. Predavatelj ima čisto svojo metodo in vzgaja individualno. Opozariamo na ta tečaj č. duhovščino, g. profesorje, odvetnike, predavatelje, povece in pevke, zlasti pa učiteljstvo. Solnina znaša za vseh deset ur 200 Din. Vsa podrobna pojasnila se dobre pri Prosvetni zvezi, Miklošičeva cesta 5.

★ Reformistično gibanje med jugoslovanskimi muslimani. Kakor smo že poročali, se reis-ul-ulema efendi Čanšević zavzema za enake reforme v Bosni, kakor jih je spoznal na svojem potovanju po Turčiji. Vendar se pa tem reformam upirajo posebno starejši muslimani. Na novega leta dan se je vršilo v Sarajevu veliko zborovanje, katerega se je udeležilo takorekoč celo muslimansko Sarajevo. Zanimivo je, da je velika večina prišla na zborovanje s fesi. Prvi govornik Dugalić je ugotovil, da so muslimani v Bosni in Hercegovini najbolj nazadnjaški spoznivalci islama. Za njim je govoril neki Kurtović, ki je poudaril, da vprašanje reforme nikakor ni osebna zadeva, mavec nujna potreba, ki je v zvezi z napredkom in kulturo jugoslovanskih muslimanov. Končno je bila soglasno sprejeta resolucija, v kateri se vsi napredni muslimani pozivajo, da z vsemi silami podpirajo stremljena reis-ul-ulema.

★ Birmanka škola Slomška umrla. V Mali Vaznici, župnija Leskovec v Halozah, je umrla splošno znana in spoštovana Terezija Mlakar v visoki starosti 86 let. Rajno je še birmala škof Slomšek, čigar spise je rada prebirala, dokler je videla. Razun moža jo je spremjalno na zadnji

— Hočemo ti vsi zvesto služiti in te imeti za vladarja, nočemo pa, da bi bila kneginja Fevronija vladarica nad našimi ženami. Če hočeš ostati naš gospod, si pošči drugo kneginjo, Fevronijo pa naj prejme kolikor spada našo premoženja za odškodnino, in naj gre kamor hoče.

Sveti knez Peter je odgovoril ponizno, ker je imel pravilo, da se nikoli in za nič ne razjezi:

— Povejte Fevroniji. Čujmo, kaj bo rekla. Bojari, kljub svoji besnosti, niso imeli zadosti nesramnosti in so sklenili prirediti gostijo. Ko so se napisli pri pojedini, so se pričeli znašati nad kneginjo, kakor psi-rentaci. V svojih besedah so nesramno blatili še ta čudežni dar zdravljenja, kateri je daroval Bog svetnici za vedno: v življenju in po smrti. Rekli so ji:

— Gospa kneginja Fevronija! Vse mesto lu bojari te prosimo: Daj nam, kar hočemo.

Ona je rekla:

— Vzemite, kar hočete.

Takrat so vsi zakričali enoglasno:

— Samo to hočemo, gospa: hočemo vse, naša vlača pri has knez Peter slekjoprej, a naše žene nočejo, da vlača ti nad njimi. Vzemi si torej kolikor se spodobi premoženja, in pojdi od nas, kamor te je volja.

poti še petero otrok. Obilno obiskani pogreb je dokazal splošno priljubljenost blagopokojne.

★ Umrl je v Vojniku pri Celju naš dober pristaš, vzor verskega prepričanja in razumega gospodarja g. Ignacij Samec. Vsled odličnih lastnosti se je udejstvoval blagopokojni povsod. Njegova velika zasluga v službi dolgotletnega cerkvenega ključarja je električna napeljava v farmi cerkvi in to pred leti, ko še krog Celja o električni veliko znali niso. Napeljava do cerkve je dal napraviti na lastne stroške. Bil je soustanovitelj in član načelstva velike vojniške posojilnice, večletni župan in odbornik občine Škofja vas. Z rajnim Samcem je legel v grob pravi slovenski krččanski mož, ki je bil povsod na mestu, kamorkoli ga je klicala dolžnost.

★ Pozor — gostilničarji, kavarnerji in drugi interesenti! V prvi letošnji številki Uradnega lista sta izšla v celoti (na 22 stranach) in v sedaj veljavni obliki pravilnik o gostilnah, kavarneh in ostalih obratovnicah z alkoholnimi pijačami in pravilnik o točarinskih pravici. Oba pravilnika sta skoro neizogibno potrebna slehernemu gostilničarju, kavarnarju in prodajalcu alkoholnih pijač. Posamezne številke se dobivajo pri upravnosti Uradnega lista v Ljubljani, dokler ne poide, po 2 Din 50 p

★ Storite svojo dolžnost! Kdor ima v razprodaji srečke časnikarske loterije, mora poslati obračun najkasneje do 10. januarja. Do 10. januarja je mogoče naročiti še novih sreč te bogate loterije. Žrebanje se bo pričelo že 15. januarja in bo trajalo do 28. januarja. — Največji dobitek 400.000 Din.

★ Ljudsko gibanje v Trbovljah. V 1. 1927. je bilo rojenih 490, med temi 268 moškega in 222 ženskega spola. 79 je bilo nezakonskih. Porodenih 99 parov, umrlo 242 in sicer 135 moških in 107 ženskih oseb.

★ Zdrav kraj. V župniji na Sv. Planini nad Trbovljami ni v letu 1927. umrl nobeden. Pač priporočljiv kraj za one, ki nočejo umirati.

★ Umrl je nenadoma pretekli teden v celjski bolnici čevljar Franc Plečnik iz Vrbja pri Zalcu.

★ Na Trsat se vrši letos skupno romanje o Binkoštih. Podrobnosti se objavijo v kratkem.

★ Mednarodno Združenje visokošolcev CIE (Confédération Internationale des Etudiants) je nastala po vojni 1. 1919. V par letih svojega obstoja je razprostrala svojo organizacijo po vsem svetu. Danes ima 1.500.000 članov iz 45 držav. Njeni vsakoletni kongresi so vedno pomembnejši in že danes lahko rečemo, da je za Zvezo Narodov najjačja mednarodna organizacija. Pri nas pa se ceni še vse premalo. CIE se trudi za olajšavo pri potovanjih (viza in železnice) za visokošolske sanatorije, za izmenjavo slušateljev, za stipendije, za priznanje tujih diplom, za izmenjavo znanstvenih knjig in filmov. Za kongresi v Nyborgu, Oxfordu, Varšavi in Pragi je sledil tudi kongres v Rimu. Na tem kongresu je povabilo jugoslovanska delegacija novih 15 članskih eksekutivnih odborov na sejo v Ljubljani. Odbor je vabilo sprejet in določil za sejo čas od 6. do 13. januarja. Gostje pridejo že 5. iz Maloje (blizu St. Moritza v Švici), kamor jih je povabil ang. lord Lunch. Slovenski akademiki organizirajo gostom vrsto prireditiv. Dne 12. januarja priredi Akademski pevski zbor pod vodstvom Franceta Marolta koncert v Unionu. Zbor je nastopil že v Marienburgu in Ljubljani z izbranim slovenskim programom.

★ Preganjanje naših rojakov v Zadru. Našim rojakom v Zadru delajo italijanske oblasti zednje čase velike sitnosti. Nekaj hrvatskih mladeničev se je tudi zbralo v gostilni Marušič v Zadru ter so polglasno peli neko hrvatsko pesem. Vse mladeniče so takoj zaprli, gostilničarju pa odvzeli koncesijo. Enako se je zgodilo tudi gostilničarju Grkinču.

★ V Hercegovini tihotapijo, da ne pomor od lakote. Čeprav so za tihotapstvo tobaka določene najstrožje kazni, vendar je po Hercegovini tihotapstvo tako razpredeno, da imajo finančni stražniki polne roke dela. Tobak je

Ona je odgovorila:

— Obljubila sem vam, da dobite, kar prosite. Hočem samo eno: dajte tudi meni, kar bom prosila.

Predrežni so bili veseli, ker niso vedeli, kaj pride, in so vsi prisegli:

Dobila boš brez zaprek vse, kar boš hotela.

Ona je rekla:

— Nočem ničesar razven svojega soproga, kneza Petra.

Bojari so pomislili in so pristali:

— Če bo sam hotel, se ne bomo zaradi njega prepirali s teboj.

Vrag jim je namreč šepetal hudobne misli na uho. Če ne bo kneza Petra, si bomo izvolili drugega vladarja. Vsak izmed bojarjev je namreč na tistem upal, da bo sam zasedel knežji prestol.

Sveti knez Peter pa ni cenil začasne oblasti več kakor božje zapovedi. Živel je in hodil po božji postavi. Ni pozabil, da piše božji glasnik Matej v svojem evangeliju: Kdor zapusti svojo ženo radi pohujšljive besede in si vzame drugo, ta je prešestnik. In sveti knez je storil po evangeliju: knežja oblast mu je bila kakor smeti, ker ni hote lradi ne prestopiti božje zapovedi.

glavni dohodek prebivalstva v Hercegovini. Ker pa država tobak zelo nizko plačuje, je ljudstvo prisiljeno, da se loti nedovoljenih siedstev, t. j. tihotapljenja, da se more preživeti. Tihotapljenje je pogosto združeno z življensko nevarnostjo tako za tihotapce kakor za finančne stražnike. Ali lakota nima oči in tako preneha vsak strah pred zaporom, denarno globo ali pred drugimi kaznimi. Mnogi so celo hvaležni oblastim, da jih zapro, ker so v zaporu gotovi, da vsaj od gladu ne bodo umrli.

★ Požar. V Sarajevu je zgorelo skladišče spederterja Jožeta Planiča. V skladišču je bilo 2000 vreč in 7 vagonov premoga. Škoda je na 90.000 dinarjev.

★ Nova nesreča na dalmatinski železnici. V pondeljek zjutraj je skočil s tira tovorni vlak pri Kosovu na progi Split-Knin. Vlak je imel 7 vagonov. Škoda je precejšnja. Promet je bil ustavljen do 7. ure zvečer.

★ Kravno novo leto zagrebške zakonske dvojice. Na Silvestrovje je odšla zakonska dvojica Martin in Marija Siketa v Zagreb na novoletno zabavo v neko gostilno. Žena se je zabave kmalu naveličala in je odšla, mož pa se je zabaval dalje. Domov je prišel precejvinjen. Med obema zakoncema je prišlo do prepira, tekom katerega je mož pograbil za nož in skočil k ženi, v nameri, da jo zakolje. Toda žena je pobegnila proti vratom, vendar pa jo je togotni mož dohitel in porinil nož v ledja. Žena je padla na tla. Na njen krik so prihitali sosedje in alarmirali rešilno postajo, ki jo je prepeljala v bolnico. Njene poškodbe so težke, ker je izgubila mnogo krvi.

★ Nova nesreča na dalmatinski železnici. V pondeljek zjutraj je skočil s tira tovorni vlak pri Kosovu na progi Split-Knin. Vlak je imel 7 vagonov. Škoda je precejšnja. Promet je bil ustavljen do 7. ure zvečer.

★ Novo nesreča na dalmatinski železnici. V pondeljek zjutraj je skočil s tira tovorni vlak pri Kosovu na progi Split-Knin. Vlak je imel 7 vagonov. Škoda je precejšnja. Promet je bil ustavljen do 7. ure zvečer.

★ Apetit-testenine in dvojno sladno kavo zahtevajte v vsaki trgovini.

★ Gospodinja! Kupuj in zahtevaj v vseh trgovinah samo čajne mešanice znamke »Čajank«, so najboljša in najizdatnejša. Prodajajo se tudi v korist Jugoslovanski Matici.

OBLAČILA TVRDKE J. MAČEK

Ljubljana - Aleksandrova 12

so najboljša in najcenejša

Jutri v četrtek 5. januarja 1928

ob 9 1/4 zvečer

slavnostna premiera velefilma „Brat Frančišek Asiški“.

SV. FRANCIŠEK
Kino „Dvor“.

stili. Izdajalci svojega naroda bi bili, če bi se lovili na stranih tleh le za svojo materialno dobrino in zavrgli vse, kar smo dolžni svojemu domu.

Posemeznik v današnji družbi ne znači nič, samo organizacija znači vse.

Naša organizacija tostran mora nadaljevati z delom, ki smo ga začeli onstran. Mora biti zrcalo delovanja najboljšega dela primorskega rodu, mora biti središče borcev za sveto stvar. Nočemo vmesnih elementov, z nam ali proti nam — to je naše geslo.

S tem gesлом se obračamo do naše prave emigracije, do onih, ki so delovali do zadnjih časov v Primorju, da se nam pridružijo, da bi sodelovali za uresničenje naših velikih idealov.

Rojak! Primorci:

Za ureditev našega položaja v osvobojeni domovini!

Za osvobojenje neodrešene jugoslovanske zemelj!

Za veliko, svobodno in enotno Jugoslovijo!

V Ljubljani, ob novem letu 1928.

Prpravilni odbor Primorske emigrantske organizacije.

Ljubljana

NOČNA SLUŽBA LEKARN.